

Protokoll fört vid enskild föredragning

Infrastrukturavdelningen
Vägunderhållsenheten, I3a

Beslutande
Minister
Camilla Gunell

Föredragande
Ledande vägmästare
Thomas Idman

Justerat
Omedelbart

Nr 10

Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar
2024-2027 (2028)
ÅLR 2024/5603

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att begära in anbud för upphandlingen av Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2024–2027 (2028), enligt anbudsförfrågan i **bilaga 1, I3a24E9**.

Det beräknade värdet för upphandlingen överstiger det av Europeiska kommissionen fastställda tröskelvärdet om 221 000 euro. Upphandlingen genomförs i form av ett öppet förfarande och utförs enligt lag om offentlig upphandling (FFS 1397:2016), tillämplig på Åland genom landskapslag (2017:80) angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om offentlig upphandling.

Upphandlingen med tillhörande anbudshandlingar kommer att publiceras på det elektroniska upphandlingsverktyget e-Avrop (www.e-avrop.com) samt annonseras på webbplatsen HILMA (www.hankintailmoitukset.fi/sv/). Upphandlingen kommer även att annonseras på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla <https://www.regeringen.ax/anslagstavla>.

Kostnaderna påförs anslag 87200, Vägunderhållsenheten.

Motivering

Ålands landskapsregering avtal för vägmärken och montagematerial för landskapets vägar går ut 31.8.2024. Behovet av inköp av vägmärken och montagematerial för landskapets vägar kvarstår och en ny upphandling behöver göras.

Bakgrund

Infrastrukturavdelningen ansvarar för drift och underhåll av landskapets trafiksystem som består av ca 640 km allmän väg, samt gång- och cykelväg, broar, hamnar och färjefästen samt ett antal bryggor m.m. Som en del av detta ansvar tillhör uppsättande och förnyande av vägmärken i anslutning till trafiksystemet.

Anbudsbegäran – Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2024– 2027 (2028)

Dnr: ÅLR 2024/5603

Datum: 27.8.2024

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

1	ALLMÄNT OM UPPHANDLINGEN	4
1.1	Upphandlingens omfattning och innehåll	4
1.2	Upphandlande enhet	4
1.3	Kontaktperson under anbudstiden	4
1.4	Upphandlingsform	4
1.5	Annonsering	5
1.6	Upphandlingens innehåll	5
1.7	Avtalsperiod	5
1.8	Planerad tidplan för upphandlingen	5
2	KRAV PÅ ANBUDSGIVAREN (KVALIFIKATIONSKRAV)	5
2.1	Teknisk prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer	5
2.2	Ekonomisk och finansiell situation	6
2.2.1	Rating	6
2.2.2	Omsättning	6
2.3	Försäkring	6
2.4	Miljöarbete	7
2.5	Kvalitetsarbete	7
3	UTESLUTNINGSGRUNDER	7
3.1	Sanktioner	7
3.2	Bevis och utredningar	7
3.3	Europeiska enhetliga upphandlingsdokumentet (ESPD)	8
4	BEDÖMNING AV ANBUD	8
4.1	Utvärdering av anbud	8
4.1.1	Ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet	8
4.1.2	Provprodukter	9
4.2	Prisuppgifter	9

5	REGLER FÖR UPPHANDLING OCH ANBUD	9
5.1	Anbudets form och innehåll	9
5.2	Anbudslämnande	9
5.3	Anbudets giltighetstid	10
5.4	Frågor och svar under anbudstiden	10
5.5	Reservationer och alternativa anbud (sidoanbud)	10
5.6	Ersättning för anbud	10
5.7	Helt eller delat anbud	10
5.8	Tilldelningsbesked (delgivning av beslut)	10
5.9	Avslutad upphandling och tecknande av avtal	10
5.10	Allmänna handlingars offentlighet och sekretess	10
5.11	Anbudsgivaren och eventuella underleverantörer	11
5.12	Avbrytande av upphandling	11

1 ALLMÄNT OM UPPHANDLINGEN

1.1 UPPHANDLINGENS OMFATTNING OCH INNEHÅLL

Ålands landskapsregering inbjuder intresserade anbudsgivare ånyo att delta i denna upphandling som avser Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar 2024–2027 (2028). Det som har uppdaterats i förhållande till tidigare upphandling som annonserades 16.5.2024, men som avbröts, är:

- Kraven gällande kompilerbarhet och bedömningskriterierna i utvärderingsmodellen
- Ny landskapsförordning (2024:47) om vägmärken träder i kraft 1.9.2024, d.v.s. den gamla förordningen (2005:35) är inte längre i kraft vid uppdragets start

Infrastrukturavdelningen ansvarar för drift och underhåll för landskapets trafiksystem, som består av ca 640 km allmän väg, ca 42 km gång- och cykelväg, 70 broar, 25 hamnar och färjfasten samt ett antal bryggor m.m. Som en del av detta ansvar tillhör uppsättande av vägmärken i anslutning till trafiksystemet.

Uppdraget, som denna upphandling avser, omfattar leverans av vägmärken och montagematerial. Med montagematerial avses i första hand klamrar och annan liknande utrustning som behövs för att sätta upp ett vägmärke i trafiksystemet. I uppdraget ingår också att i samråd med den upphandlande enheten att måttanpassa och rita upp skyltar/vägmärken.

Ålands landskapsregering avser teckna ramavtal med en leverantör.

Den angivna volymen i anbudsförfrågan är baserad på en uppskattning av vad som kommer att behövas under den kommande avtalsperioden. Den upphandlande enheten garanterar inga volymer för beställning, utan anbudsgivaren åtar sig att leverera mot det faktiska behov som uppstår.

1.2 UPPHANDLANDE ENHET

Upphandlande enhet är Ålands landskapsregering FO-Nr 0145076–7.

Infrastrukturavdelningen, Vägnätsbyrån verkställer upphandlingen.

1.3 KONTAKTPERSON UNDER ANBUDSTIDEN

Namn: Thomas Idman, Ledande vägmästare, Ålands landskapsregering

E-post: thomas.idman@regeringen.ax

1.4 UPPHANDLINGSFORM

Det uppskattade värdet på upphandlingen uppgår till 200 000 – 225 000 euro exklusive moms.

Värdet på upphandlingen överstiger EU:s tröskelvärde om 221 000 euro. På upphandlingen tillämpas lag om upphandling och koncession (FFS 1397/2016), som blir tillämplig på Åland genom landskapslag (2017:80) om tillämpning på Åland av rikslagar om offentlig upphandling. Takvolymen på ramavtalet är 400 000 euro.

Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande. Upphandlingsformen medger inte förhandling. Anbud kommer således att antas utan föregående förhandling, varför det är av

stor vikt att alla krav och villkor enligt denna anbudsfrågan följs och att bästa pris lämnas i anbudet.

1.5 ANNONSERING

Upphandlingen har annonserats på webbplatsen HILMA www.hankintailmoitukset.fi/sv/. Från HILMA skickas annonserna vidare för publicering på EU:s officiella tidning, samt databasen TED.

Upphandlingsdokumenten inklusive bilagor är tillgängliga elektroniskt på e-Avrop <https://www.e-avrop.com/portaler/Alandsportalen/Default.aspx>

Upphandlingen annonseras även på Ålands landskapsregerings elektroniska anslagstavla.

1.6 UPPHANDLINGENS INNEHÅLL

Förutom denna anbudsbegäran utgör följande dokument upphandlingsdokument:

1. Bilaga 1 – Ramavtal Vägmarken och montagematerial 2024–2027+2028
2. Bilaga 2 – Kravspecifikation
3. Bilaga 3 – Landskapsförordning (2024:47) om vägmärken
4. Bilaga 4 – Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av varor, JYSE varor 2022
5. Bilaga 5 – Utvärderingsprotokoll vägmärken och montagematerial

1.7 AVTALSPERIOD

Ramavtalet planeras att gälla i tre (3) år, med möjlighet till ett (1) års förlängning.

1.8 PLANERAD TIDPLAN FÖR UPPHANDLINGEN

Den upphandlande enheten har för avsikt att delge beslut (tilldelningsbesked) vecka 44 år 2024. Avtalsteckning planeras till vecka 46 år 2024.

2 KRAV PÅ ANBUDSGIVAREN (KVALIFIKATIONSKRAV)

2.1 TEKNISK PRESTATIONSFÖRMÅGA OCH YRKESMÄSSIGA KVALIFIKATIONER

Anbudsgivaren ska ha teknisk prestationsförmåga och yrkesmässiga kvalifikationer för att fullfölja uppdraget.

Anbudsgivaren ska ha erfarenhet av uppdrag som omfattar leverans av vägmärken och montagematerial som använts på allmän väg, samt förmåga att måttanpassa och rita upp skyltar.

Anbudsgivaren ska för att styrka detta lämna två (2) referensuppdrag som omfattar uppdrag enligt ovanstående kriterier. Referensuppdragen ska vara slutförda de senaste fem (5) åren räknat från sista anbudsdag och avtalsperioden per uppdrag ska ha varat minst ett (1) år. Följande uppgifter om referensuppdragen ska framgå ur anbudet:

- Namn på uppdragsgivarens organisation
- Uppdragsgivarens organisationsnummer
- Namn, telefonnummer och e-post till uppdragsgivarens kontaktperson

- Kort beskrivning av uppdraget
- När uppdraget utförts

Referensuppdrag ska avse externa uppdrag. Interna uppdrag inom anbudsgivarens egen organisation, eller uppdrag mellan anbudsgivare och underleverantör, godkänns inte.

Anbudsgivaren ansvarar för att referenspersonerna är vidtalade. Den upphandlande enheten kan komma att kontakta angivna referenter för att bekräfta uppdragen.

2.2 EKONOMISK OCH FINANSIELL SITUATION

Anbudsgivaren ska ha en sådan ekonomisk och finansiell ställning att denne klarar av att fullgöra uppdraget och etablera ett långvarigt leverantörsförhållande med den upphandlande enheten.

2.2.1 Rating

Den ekonomiska aktören ska på begäran av den upphandlande enheten kunna lämna sådana uppgifter och utdrag som möjliggör en bedömning av ekonomiska aktörens ekonomiska och finansiella situation samt för eventuella underleverantörer.

Anbudsgivaren ska ha en sådan ekonomisk och finansiell situation att denne klarar av att fullgöra uppdraget och etablera ett långvarigt leverantörsförhållande med den upphandlande enheten. Anbudsgivaren ska antingen uppnå minst riskklass 3 (på en 5-gradig skala, där 5 är den bästa), alternativt A (där AAA är den bästa), eller motsvarande omdöme hos kreditinstitut. Anbudsgivaren ska bifoga ett intyg, uppgjort av kreditmarknadsinstitut, över klassificering. Intyget får vara högst tre (3) månader gammalt, räknat från sista dagen att lämna anbud.

Eller, om en anbudsgivare saknar klassificering eller har lägre kreditklass än ovan, görs en individuell bedömning för eventuellt godkännande.

För att möjliggöra en sådan bedömning, ska till anbudsgivaren på begäran bifoga en sådan utredning att det kan anses klarlagt att anbudsgivare har motsvarande ekonomisk stabilitet. Om leverantören har lägre riskklass/rating eller av annan anledning inte kan erhålla rating kan leverantören ändå anses uppfylla detta krav genom att redovisa sin ekonomiska ställning på annat sätt och styrka att de har tillräcklig finansiell ställning för att fullgöra uppdraget under avtalstiden. Bevis kan utgöras av senaste resultaträkning, moderbolagsgaranti eller annan garant, revisorsintyg, eller annan ekonomisk redovisning som visar att kravet på kreditvärdighet är uppfyllt.

2.2.2 Omsättning

Anbudsgivaren ska ha en årsomsättning på minst 200 000 euro enligt det senaste godkända bokslutet, eller en medelårsomsättning på minst 200 000 euro/år räknat som ett medeltal för de senaste tre årens fastställda bokslut.

2.3 FÖRSÄKRING

Anbudsgivaren ska under avtalsperioden inneha en ansvarsförsäkring för de risker och det skadeståndsansvar som fullgörandet av uppdraget medför. Försäkringsbeloppet ska uppgå till minst 500 000 euro. Giltig ansvarsförsäkring ska uppvisas på begäran.

2.4 MILJÖARBETE

Anbudsgivaren ska ha ett aktivt miljöarbete som innehåller miljöpolicy och miljömål. Redogörelse för anbudsgivarens miljöarbete ska lämnas på begäran.

2.5 KVALITETSARBETE

Anbudsgivaren ska ha en dokumenterad rutin för kvalitetssäkring. Redogörelse för anbudsgivarens kvalitetsarbete ska lämnas på begäran.

3 UTESLUTNINGSGRUNDER

3.1 SANKTIONER

Anbudsgivaren ska intyga att den inte är föremål för någon av uteslutningsgrunderna i 80–81 § i lagen om offentlig upphandling och koncession (FFS 1397/2016) och varken anbudsgivaren eller dess ägare omfattas av sanktioner från Europeiska unionen, FN eller finländska myndigheter.

Enligt EU:s beslut om sanktioner mot Ryssland (genom EU-förordning 2022/576) är det fr.o.m. den 9 april 2022 förbjudet att tilldela offentliga kontrakt till:

1. ryska medborgare eller fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som är etablerade i Ryssland
2. juridiska personer, enheter eller organ som till mer än 50 procent direkt eller indirekt ägs av en enhet som avses i punkt 1
3. fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som agerar för, eller på uppdrag av, en enhet som avses i punkt 1–2

Förbudet inbegriper, om de står för mer än 10 procent av kontraktets värde, underleverantörer, leverantörer eller enheter vars kapacitet utnyttjas i upphandlingen.

Anbudsgivaren bekräftar att denne, dennes underleverantörer eller enheter vars kapacitet utnyttjas inte omfattas av den förbjudna kretsen enligt EU:s beslut ovan.

3.2 BEVIS OCH UTREDNINGAR

Anbudsgivaren ska på begäran, före beslut om tilldelning sker, bifoga följande intyg och utredningar:

- En utredning som visar huruvida anbudsgivaren är införd i förskottsuppbördsregistret och arbetsgivarregistret samt i registret över mervärdesskattskyldiga
- Ett bevis på att anbudsgivaren är upptagen i handelsregistret eller handelsregisterutdrag, registreringsbevis, F-skattebevis eller motsvarande från annat land
- Ett intyg över betalda skatter från skattemyndigheten i anbudsgivarens registrerade hemort eller ett intyg över skatteskuld, eller en utredning om att en betalningsplan angående skatteskulden har gjorts upp

Den upphandlande enheten granskar utredningen för finländska anbudsgivare i företags- och organisationssystemet www.ytj.fi. Vad gäller en utländsk anbudsgivare, ska denne lämna uppgifter som motsvarar de uppgifter som avses ovan i form av registerutdrag eller

motsvarande intyg eller på något annat allmänt vedertaget sätt i enlighet med lagstiftningen i anbudsgivarens etableringsland.

Intyg och utredningar ovan får inte vara äldre än tre (3) månader från sista dag att lämna in anbud.

3.3 EUROPEISKA ENHETLIGA UPPHANDLINGSdokUMENTET (ESPD)

Anbudsgivare ska lämna egenförsäkran i ESPD-formuläret avseende de förhållanden som rör anbudsgivaren. Om anbudsgivaren åberopar andra företags kapacitet enligt 92 § Lag om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) ska en särskild försäkran lämnas för vart och ett av de företag vars kapacitet åberopas.

Den vinnande anbudsgivaren ska innan upphandlingsavtalet undertecknas uppvisa straffregisterutdrag för anbudsgivaren som visar att den ej ålagts samfundsbot samt straffregisterutdrag för medlem i anbudsgivarens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan eller en person som utövar representations-, besluts- eller tillsynsmakt.

Straffregisterutdraget får inte vara äldre än tolv månader. Straffregisterutdraget behandlas konfidentiellt i enlighet med upphandlingslagen och förstörs eller returneras till den person som utdraget gäller, när grunderna för uteslutning har utretts.

4 BEDÖMNING AV ANBUD

Anbudet kommer att prövas och utvärderas i tre steg.

1. Kontroll av att kraven på anbudsgivaren uppfylls
2. Prövning av anbudet, kontroll av att alla "ska-krav" uppfylls
3. Utvärdering av anbuderna enligt bästa förhållandet mellan pris och kvalitet, testning av produkter

Endast de anbud som uppfyller samtliga krav kommer att utvärderas.

4.1 UTVÄRDERING AV ANBUD

4.1.1 Ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet

Det anbud som har det bästa förhållande mellan pris och kvalitet, och som uppfyller de ställda kraven på anbudsgivarna i denna upphandling kommer att antas.

Utvärderingen kommer att ske genom användandet av ett fiktivt monetärt avdrag. Om anbudsgivaren erhåller poäng kommer ett fiktivt mervärdesavdrag att göras från anbudsgivarens anbudspris.

Anbudsgivarens anbudspris resulterar i ett jämförelsetal, och hur mycket jämförelsetalet påverkas finns beskrivet i utvärderingsmodellen i e-Avrop. Anbudet med det lägsta jämförelsetalet vinner.

Anbudsgivaren kan simulera utfallet av utvärderingen i utvärderingsmodellen i e-Avrop. I bilaga 5 Utvärderingsprotokoll vägmärken och montagematerial finns beskrivet hur utvärderingen kommer att utföras. Observera att bilagan är med som information om hur utvärderingen går till, anbudsgivaren ska inte fylla i något i bilagan.

4.1.2 Provprodukter

De erbjudna produkterna kommer att testas under en provperiod.

Anbudsgivaren ska kostnadsfritt och fraktfritt tillhandahålla provexemplar av de erbjudna produkterna, ett (1) st standard trafikmärke och ett (1) st lokaliseringsmärke. Samtliga anbud som kvalificeras enligt skakraven och kan vinna upphandlingen utifrån prissättningen, kommer att testas av Vägunderhållsenheten vid Ålands landskapsregering.

Anbudsgivaren ska skicka provexemplaren till Möckelö vägstation, Verkstadsgränd 1, AX-22120 Mariehamn. Märk paketet "Provexemplar upphandling av vägmärken". Den upphandlande enheten bekräftar till anbudsgivaren efter anbudsöppning att proverna ska skickas. Provexemplaren ska vara den upphandlande enheten tillhanda inom 14 dagar eller inom rimlig tid.

För att underlätta förtullningen av försändelsen av provprodukter ska en proforma placeras på utsidan av paketet, detta p.g.a. rådande tullregler.

Om provexemplaren ska returneras ska information om detta följa med försändelsen.

4.2 PRISUPPGIFTER

Samtliga prisuppgifter ska anges i euro (EUR) exklusive mervärdesskatt.

Den angivna kvantiteten i prisfrågorna är en uppskattning av antalet produkter som den upphandlande enheten kommer att behöva under hela ramavtalsperioden inklusive optionsår. Den upphandlande enheten garanterar inga kvantiteter, utan det är det faktiska behovet som styr hur mycket som kommer att avropas under ramavtalsperioden.

I anbudspriset ska samtliga nödvändiga kostnader för att genomföra uppdraget ingå, till exempel administrativa kostnader, arbeten (exempelvis skyltritning och måttanpassning) och material för arbetsprestationen samt övriga omkostnader.

5 REGLER FÖR UPPHANDLING OCH ANBUD

5.1 ANBUDETS FORM OCH INNEHÅLL

Anbudet ska vara skrivet på svenska och utformat i enlighet med upphandlingsdokumentet.

Anbudsgivaren ska i anbudet visa att de i upphandlingsdokumenten uppställda förutsättningarna och kraven är uppfyllda. Anbudsgivaren förklarar sig beredd att teckna avtal i enlighet med bifogat avtal.

Landskapsregeringen har endast möjlighet att anta anbud som innehåller efterfrågad och fullständig information. Ett anbud som är ofullständigt eller som inte accepterar uppställda förutsättningar och krav kommer inte att beaktas. Anbudsgivaren ska ställa upp anbudet enligt anvisningarna för att säkerställa att anbudet blir komplett. Anbudsgivaren ska begränsa anbudet till att endast omfatta efterfrågad information. Information som lämnas utöver efterfrågad information kommer inte att beaktas.

5.2 ANBUDSLÄMNANDE

Anbudet ska lämnas in elektroniskt via e-Avrop av behörig person.

Anbud lämnade per post, e-post eller fax godtas inte.

Anbud som lämnas för sent beaktas inte, oavsett orsak.

5.3 ANBUDETS GILTIGHETSTID

Anbudet ska vara bindande i 120 dagar efter anbudstidens utgång. Om en besvärprocess inleds förlängs anbudets giltighetstid automatiskt i enlighet med resultatet av domstolens beslut.

5.4 FRÅGOR OCH SVAR UNDER ANBUDESTIDEN

Alla frågor som rör upphandlingsdokumenten ska skickas via det elektroniska upphandlingsverktyget e- Avrop, där den upphandlande enheten publicerar svaren.

Om anbudsgivaren upplever krav i anbudsbegäran som otydligt, orimligt, onormalt kostnadsdrivande eller konkurrensbegränsande i något avseende är det viktigt att kontakta den upphandlande enheten på ovan nämnda sätt på ett så tidigt stadium som möjligt, så att missförstånd kan undvikas.

Endast skriftlig kompletterande uppgift lämnad av den upphandlande enheten under anbudstiden är bindande för både den upphandlande enheten och anbudsgivare.

5.5 RESERVATIONER OCH ALTERNATIVA ANBUD (SIDOANBUD)

Anbudsgivaren ska basera sitt anbud på de förutsättningar som anges i denna upphandlingsföreskrift. Inga reservationer eller alternativa anbud (så kallade sidoanbud) accepteras.

5.6 ERSÄTTNING FÖR ANBUD

Ersättning för att upprätta anbud och delta i anbudsprocessen utgår inte.

5.7 HELT ELLER DELAT ANBUD

Delanbud accepteras inte i upphandlingen.

Upphandlingen genomförs som en helhet eftersom det förväntas leda till kostnadsbesparingar.

5.8 TILDELNINGSBESKED (DELGIVNING AV BESLUT)

Samtliga anbudsgivare kommer att erhålla meddelande om beslut. Meddelandet skickas via e- Avrop i enlighet med anbudsgivarens uppgifter. Besvärсанvisning bifogas delgivningen.

5.9 AVSLUTAD UPPHANDLING OCH TECKNANDE AV AVTAL

Den upphandlande enheten får som huvudregel inte ingå avtal tidigast före 14 dagar har gått från det att tilldelningsbeslutet skickats till anbudsgivarna (s.k. väntetid).

Ett bindande avtal förutsätter att ett skriftligt avtal har upprättats vilket är undertecknat av behöriga företrädare för entreprenören och den upphandlande enheten.

5.10 ALLMÄNNA HANDLINGARS OFFENTLIGHET OCH SEKRETESS

Alla inlämnade anbud behandlas i enlighet med bestämmelserna i landskapslag (2021:79) om allmänna handlingars offentlighet. Inkomna anbud är inte offentliga förrän

upphandlingsavtalet ingåtts eller om upphandlingen avbryts utan att ny upphandling genomförs. Under upphandlingens genomförande råder absolut sekretess. Uppgifter om och i anbud får under den tiden inte lämnas till utomstående.

Om anbudsgivare anser att uppgift(er) i anbud bör beläggas med sekretess ska utförlig motivering ges i anbudet. Anbudsgivaren ska även lämna in en censurerad version av anbudet. I annat fall förutsätts att anledning till sekretess saknas. Sekretessprövning kan inte göras i förväg och garantier kan därför inte lämnas. Generellt sett är möjligheterna att sekretessbelägga anbud starkt begränsade sedan upphandlingen avslutats. Detta gäller särskilt uppgifter i anbud som rör utvärderingskriterierna, vilket också omfattar priserna.

5.11 ANBUDSGIVAREN OCH EVENTUELLA UNDERLEVERANTÖRER

En anbudsgivare har rätt att anlita underleverantörer för att fullgöra sina åtaganden. Användandet av underleverantör begränsar inte anbudsgivarens ansvar som huvudman för fullgörande av kontraktet.

Om anbudsgivaren anlitar underleverantör, ska anbudet innehålla uppgifter om respektive underleverantörs firma, FO-/organisationsnummer samt vilken del av åtagandet som ska fullgöras av respektive underleverantör.

5.12 AVBRYTANDE AV UPPHANDLING

Upphandlingen kan avbrytas av en faktisk och grundad anledning. Exempelvis om inget anbud motsvarar ställda krav, om det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet vida överstiger upphandlingsuppdragets ekonomiska ramar eller om anbuden på annat sätt är oförmånliga kan den upphandlande enheten avbryta upphandlingen och förkasta samtliga anbud. Detta gäller också om förutsättningarna för upphandlingen väsentligen förändras. Om upphandlingen måste avbrytas kommer samtliga anbudsgivare att underrättas. I underrättelsen anges grunden för beslutet.

Ramavtal Vägmärken och montagematerial för landskapets vägar

2024–2027 (2028)

Dnr: ÅLR 2024/5603

Datum: 27.8.2024

PB 1060, AX-22111 Mariehamn

registrator@regeringen.ax

+358 18 25 000

www.regeringen.ax

Innehåll

1	Ramavtalets omfattning	3
1.1	Avtalsparter	3
1.2	Bakgrund och syfte	3
2	Avtalshandlingar	3
2.1	Allmänna avtalsvillkor	4
3	Föremål för ramavtalet	4
3.1	Ramavtalets omfattning	4
3.1.1	Krav på varor	4
3.1.2	Möten	4
3.2	Krav på utförande	4
3.2.1	Språkligt krav	4
3.2.2	Krav på kompetens och kontroll	5
3.2.3	Kvalitet och utförande	5
3.2.4	Myndighetskontakter	5
3.2.5	Underlag	5
3.3	Leveransens utförande	5
3.3.1	Rutiner för avrop och beställning	5
3.3.2	Leverans av vara / Leveransvillkor	5
3.3.3	Leveransförsening	6
3.3.4	Ändring och tillägg till leveransen	6
3.3.5	Dokumentation	6
4	Ramavtalstid, uppsägning och förlängning	6
4.1	Tillägg och ändringar	6
4.2	Uppgiftslämnande vid avtalets upphörande	7
5	Underleverantörer	7
5.1	Underleverantör	7
6	Pris	7
6.1	Prislista	7
6.2	Särskilda ersättningar	7
6.3	Prisjustering	7
6.4	Fraktkostnader	7
6.5	Kostnader för deltagande i möten	7
7	Betalningar	8
7.1	Betalningsvillkor	8

7.2	Faktureringsvillkor.....	8
7.3	Ålands särställning avseende hantering av mervärdesskatt.....	8
7.4	Reklamationsrätt.....	8
8	CBAM-varor	8
9	Avtalsvite	9
9.1.1	Leveransförsening och vite.....	9
9.1.2	Erläggande av vitesbelopp	9
10	Fel i varan	9
11	Ansvar	9
11.1	Försäkringar	9
11.2	Säkerhet.....	9
11.3	Sekretess.....	10
12	Särskilda bestämmelser.....	10
13	Hävande av kontraktet	10
14	Överföring	11
15	Tvistlösning	11
16	Underskrift	11

1 Ramavtalets omfattning

1.1 Avtalsparter

Ålands landskapsregering
(nedan "Beställare")
FO-nummer 0145076-7
Adress:
PB 1060
AX-22111 Mariehamn, Åland

Entreprenören
(nedan "Leverantören")
FO-nummer
Adress:
X
X

Beställarens kontaktpersoner gällande avtalet

Kontaktperson: Elin Roselius
Telefon: +358 18 25 161
E-post: elin.roselius@regeringen.ax

Beställarens kontaktpersoner gällande arbetets utförande

Kontaktperson: Thomas Idman
Telefon: +358 18 25 153
E-post: thomas.idman@regeringen.ax

Leverantörens kontaktperson i avtalsärenden

Kontaktperson: X
Telefon: X
E-post: X

Leverantörens kontaktperson i ärenden som gäller arbetets utförande

Kontaktperson: X
Telefon: X
E-post: X

Vid förändringar av kontaktuppgifter ska den andre parten skriftligen meddelas snarast. De kontaktpersoner som anges ovan har ansvar för samarbetet enligt detta ramavtal. Kontaktpersonerna ska ha behörighet att företräda sin part inom ramen för ramavtalet.

Meddelanden enligt detta avtal sker genom e-post till de kontaktpersoner som anges ovan.

1.2 Bakgrund och syfte

Ålands landskapsregering har genomfört ett anbudsförfarande avseende leverans av vägmärken och montagematerial. Leverantören åtar sig att utföra uppdraget i enlighet med beställarens anvisningar i upphandlingen.

2 Avtalshandlingar

Avtalet består av detta dokument och följande bilagor:

1. Priser/Anbud
2. Kravspecifikation
3. Godkända underleverantörer
4. Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av varor -JYSE 2022

Handlingarna avser att vara kompletterande i förhållande till varandra. För det fall att det i de olika handlingarna förekommer mot varandra stridande uppgifter gäller dokumenten, om omständigheterna inte uppenbart föranleder något annat, i följande ordning

1. Skriftliga ändringar och tillägg till detta avtal
2. Detta ramavtal
3. Skriftliga ändringar och tillägg till avtalsbilagorna
4. Avtalsbilagorna i ovan angiven ordning
5. Tillägg och ändringar till upphandlingsdokumenten
6. Upphandlingsdokumenten
7. Förtydliganden till leverantörens anbud
8. Leverantörens anbud med bilagor

2.1 Allmänna avtalsvillkor

På detta avtal tillämpas följande allmänna avtalsvillkor:

1. Allmänna avtalsvillkor för offentlig upphandling av Varor– JYSE 2022 Varor (nedan JYSE 2022 Varor)

I de fall de allmänna avtalsvillkoren anger att någon del av informationen eller dokumentationen om varan ska levereras på finska ska i detta avtal i stället avse svenska.

3 Föremål för ramavtalet

3.1 Ramavtalets omfattning

Leverantören åtar sig att leverera vägmärken och montagematerial för vägar inom landskapet Åland under avtalstiden i enlighet med beställarens avrop. Leverantören ska kunna leverera samtliga produkter som finns angivna i bilagd prislista.

Avrop från detta ramavtal görs utifrån beställarens behov, och leverantören förbinder sig att leverera det verkliga behovet. De mängder som anges för produkterna i anbudsförfrågan är inte bindande för beställaren och ramavtalet innehåller inte en skyldighet att beställa en viss volym.

3.1.1 Krav på varor

Varor som beställs i enlighet med detta ramavtal ska uppfylla de krav som framgår i bilaga 2 Kravspecifikation.

3.1.2 Möten

Uppdraget inleds med ett startmöte, vilket syftar till att gå igenom ramavtalets omfattning, rutinerna kring genomförandet och avrop, samt att leverantören ska bekanta sig med vägnätet inom landskapet. Startmötet sker på plats i Mariehamn men kan även enligt överenskommelse ske på distans som ett digitalt möte.

Avtalsuppföljningsmöten hålls en (1) gång per år. Möten sker enligt överenskommelse antingen på plats i Mariehamn eller på distans.

3.2 Krav på utförande

3.2.1 Språkligt krav

I och med att landskapet Åland är enspråkigt svenskt är uppdragsspråket svenska i både tal och skrift. All kommunikation med beställaren ska ske på svenska. Fakturor och dokumentation som omfattas av detta ramavtal ska vara på svenska.

3.2.2 Krav på kompetens och kontroll

Leverantören ska besitta kompetens och ha resurser och kapacitet att utföra uppdraget.

3.2.3 Kvalitet och utförande

Levererade varor ska till utförande och kvalitet överensstämma med de specifikationer och broschyrer som lämnats i samband med avrops- och anbudsfrågan.

3.2.4 Myndighetskontakter

Alla myndighetskontakter utförs av, eller går igenom, beställaren.

3.2.5 Underlag

Som underlag för uppdraget överlämnar beställaren de handlingar som beställaren förfogar över.

I det fall leverantören får kännedom om uppgifter och handlingar som beställaren ej förfogar över, och i det fall detta kan vara av betydelse för uppdraget, är det på beställarens ansvar att införskaffa dessa handlingar.

3.3 Leveransens utförande

3.3.1 Rutiner för avrop och beställning

Avrop av produkter från detta ramavtal görs utifrån beställarens behov. Avrop får inte ha villkor som strider mot detta ramavtal. Leverantören är skyldig att vid avrop tillämpa avtalade priser och villkor.

Avrop ska ske skriftligt per e-post till den av leverantören utsedda kundansvarige kontaktpersonen. Avrop görs av beställaren utsedda ansvarspersoner, som namngetts vid startmötet.

Vid varje avrop/beställning ska bekräftelse om mottagande från leverantören ske inom två (2) arbetsdagar.

För lokaliseringmärken med kvadratmeterpris enligt prislistan ska en skyltritning med måttangivelser, texthöjd, ytmaterial och antal skickas till beställaren för godkännande innan slutgiltig beställning kan göras. Skyltritningen ska vara beställaren tillhanda senast fem (5) arbetsdagar efter att leverantören fått beställningen.

Då avropet/beställningen överenskommit av båda parter ska beställaren inom två (2) arbetsdagar erhålla en orderbekräftelse från leverantören. I orderbekräftelsen ska åtminstone följande uppgifter framgå:

- Leveransadress
- Benämning på beställda artiklar och dess antal
- Pris för respektive artikel
- Leveranstid/beräknad leverans

3.3.2 Leverans av vara / Leveransvillkor

Leverans ska ske enligt Incoterms DAP 2020.

Leveransadress:

Möckelö vägstation

Verkstadsgränd 1

AX-22120 Mariehamn

Leverans av enbart standardvara/lagervara ska ske inom 14 dagar efter att beställaren erhållit orderbekräftelsen. Såsom standardvara betraktas de varor som specifikt uppräknats i enhetsprislistan, dock ej lokaliseringmärken med kvadratmeterpris.

Leverans av varor som inte är standardvara och lokaliseringmärken med kvadratmeterpris enligt enhetsprislistan ska ske inom 30 dagar från att beställaren erhållit orderbekräftelsen.

Om ordern innehåller både standardvaror, varor som inte är standardvara eller lokaliseringmärken med kvadratmeterpris, och det av logistiska skäl är fördelaktigare att skicka hela leveransen på en gång, kan leveransen ske inom 30 dagar. Detta förutsätter en överenskommelse mellan beställare och leverantör.

3.3.3 Leveransförsening

Leveransförsening ska aviseras av leverantören inom två (2) arbetsdagar efter beställning för att beställaren ska kunna bedöma om senareläggning av leveransen kan accepteras. Kan senareläggning accepteras fastställs en ny leveranstid.

Om leveransförsening beror på force majeure eller på beställaren ska leveranstiden förlängas med den tid som anses vara skälig.

3.3.4 Ändring och tillägg till leveransen

Ändring och tillägg till ingånget avrop ska för att äga giltighet vara skriftligt och undertecknas av behöriga företrädare för beställaren och leverantören.

Endera parten bör föreslå sådana ändringar i leveransen som denne bedömer förbättrar leveransens resultat tekniskt, kostnadsmässigt eller i annat avseende.

3.3.5 Dokumentation

Om leverantören utför ändringar på aktuell produkt ska leverantören också ansvara för att levererad dokumentation ändras i motsvarande grad.

4 Ramavtalstid, uppsägning och förlängning

Ramavtalet ska gälla i tre år efter att båda parter undertecknat detta avtal, med möjlighet till option för beställaren till maximalt ett års förlängning. Beställaren förbehåller sig rätten att besluta om förlängningen senast 3 månader innan avtalet löper ut.

Ramavtalets takvolym är 400 000 euro.

Beställaren har rätt att säga upp detta ramavtal med omedelbar verkan, om upphandlingsbeslutet upphävs av domstol, om detta ramavtals uppfyllelse annars förbjuds av myndighet eller om någon av de uteslutningsgrunder som anges i den tillämpliga upphandlingslagstiftningen blir tillämpliga för leverantören eller någon av dess underleverantörer. Leverantören har i så fall ingen rätt att erhålla någon ersättning med anledning av att ramavtalet upphör att gälla.

Avrop som lagts inom avtalsperioden ska levereras även om ramavtalet hinner löpa ut dessförinnan, om annat inte överenskommit med beställaren. Ramavtalets bestämmelser är då i sin helhet tillämpliga på avropet.

4.1 Tillägg och ändringar

Alla tillägg och/eller ändringar till ramavtalet, kräver parternas samtycke och ska ske skriftligen.

4.2 Uppgiftslämnande vid avtalets upphörande

Leverantören förbinder sig att vid ramavtalets upphörande lämna samtliga uppgifter som har betydelse för beställaren, så att denne vid kommande upphandlingstillfälle kan ge anbudsgivare likvärdiga förutsättningar att beräkna sina anbud eller för att ta över uppdraget.

5 Underleverantörer

5.1 Underleverantör

Leverantören svarar för underleverantörs arbete i alla led som för sitt eget arbete. Underleverantör som leverantören behöver anlita för utförande av sitt uppdrag ska skriftligen godkännas av beställaren. Vid underlåtenhet att inhämta sådant medgivande föreligger rätt till vite samt hävning av avtalet.

Leverantören ska kontinuerligt kontrollera att underleverantör fullgör sina skyldigheter enligt lag och avtal, till exempel avseende momsregistrering, inbetalning av socialförsäkringsavgifter och skatter.

6 Pris

6.1 Prislista

Debitering sker i enlighet med angivna priser i bilaga 1 Priser/anbud till avtalet. Alla priser anges exklusive mervärdesskatt.

6.2 Särskilda ersättningar

Inga särskilda ersättningar debiteras. Leverantören har ej rätt att ta ut någon faktureringsavgift.

6.3 Prisjustering

Priser enligt anbud är fasta under första avtalsåret. Därefter kan en indexjustering göras på beställarens eller leverantörens skriftliga begäran högst en gång per år. Vid ny prisöverenskommelse ska denna gälla i 12 månader därefter.

Framställan om förhandling om prisändring ska vara den upphandlande enheten tillhanda för godkännande senast 30 kalenderdagar före ikraftträdande. För prishöjning ska kostnadshöjningar kunna vidimeras genom följande index:

Statistikcentralens Levnadskostnadsindex 1951:10=100

<https://stat.fi/sv/statistik/khi#tables>

Månaden för inlämnande av anbudet utgör basmånad.

Om överenskommelse därvid ej kan träffas har båda parter rätt att säga upp ramavtalet med tre månaders varsel, med senast överenskomna pris gällande under uppsägningstiden.

6.4 Fraktkostnader

Beställningar om minst 2000 euro exklusive moms ska inkludera fraktkostnader. På beställningar under 2000 euro exklusive moms tillkommer leverantörens direkta fraktkostnader mellan leverantörens lager och beställaren.

6.5 Kostnader för deltagande i möten

Ingen ersättning utbetalas för kostnader som härrör till avtalsmöten. Vardera avtalsparten står själva för sina rese-, logi och eventuella övriga kostnader som följer av sådana möten.

Övrigt gällande priser, se punkt 5 i JYSE 2022 Varor.

7 Betalningar

7.1 Betalningsvillkor

Med avvikelse från vad som sägs i punkt 6.2 i JYSE 2022 Varor förfaller fakturans till betalning trettio (30) dagar efter att en avtalsenlig faktura har skickats. Av fakturan ska en specifikation av samtliga levererade varor framgå. En förutsättning för att fakturan ska kunna betalas är att faktureringsunderlaget och fakturan är korrekt.

Varken fakturerings- eller expeditjonskostnader får förekomma. Dröjsmålsränta erläggs enligt vad som stadgas i räntelagen (FFS 340/2002). Om fakturan är ofullständig eller felaktig får dröjsmålsränta inte debiteras.

7.2 Faktureringsvillkor

Fakturering sker efter leverans. Fakturan ska uppfylla de krav på fakturainnehåll som ställs i 209b § mervärdesskattelagen (FFS 1501/1993).

Alla fakturor ska vara försedda med adressen:

Ålands landskapsregering
PB 2050
AX-22111 Mariehamn
ÅLAND
Märke: *Vägunderhåll*

I första hand ska e-faktura användas.

E-faktura (enbart i Finvoice-standard):

E-faktura adress: FI8720323800001432

Operatör: Nordea

Förmedlarens kod: NDEAFIHH

Faktura ska i andra hand skickas i pdf-format per e-post till faktura@regeringen.ax

7.3 Ålands särställning avseende hantering av mervärdesskatt

Åland har en särställning inom EU och betraktas som tredje land i skattehänseende. Åland hör inte till EU:s mervärdesskatte- eller punktskatteområde. Däremot hör Åland tillsammans med riket till EU:s tullunion. Ålands särställning utanför EU:s skatteområde innebär att en skattegräns uppstår mellan Åland och EU. Detta innebär i praktiken att varutrafiken befrias från avsändarområdets skatter och därefter uppbärs destinationsområdets skatter och avgifter.

7.4 Reklamationsrätt

Betalning av faktura innebär inte att beställaren avstått från rätten att påtala fel eller brister i produktens utförande.

8 CBAM-varor

Leverantören ska ansvara för eventuella CBAM-deklarationer för varor som omfattas av detta ramavtal. Dessa kostnader ska vara inberäknade i anbudspriserna.

9 Avtalsvite

9.1.1 Leveransförsening och vite

Levereras inte varan inom rätt tid enligt punkt 3.3.2 Leverans av vara/Leveransvillkor har beställaren rätt till vite. Vite utgår med utgång med 5,0 % av varans/varornas värde för varje påbörjad sjudagarsperiod räknat från den dag beställaren skulle erhållit leveransen. Förseningsvitet får ta ut för högst tio (10) veckor.

9.1.2 Erläggande av vitesbelopp

Vitesbeloppet ska erläggas inom trettio (30) dagar efter det att beställaren skriftligen framställt krav härom. Om leverantören inte betalar specificerat vite har beställaren rätt att avräkna upplupet vite från fakturerat belopp. Utgivande av vite enligt ovan inverkar ej på beställarens rätt att göra andra påföljder gällande med anledning av avtalsbrottet.

10 Fel i varan

För fel i varan som beror på bristfälligheter i konstruktion, material, tillverkning, avhjälpning, prisavdrag, uppsägning, hävning och skadestånd eller som består i att varan i övrigt inte uppfyller avtalade egenskaper ansvarar leverantören i enlighet med JYSE 2022 varor.

Leverantören har samma ansvar för underleverantörs material och arbete som för eget.

Beställaren ska inom skälig tid från det att denne upptäckt felet meddela leverantören om att fel i varan föreligger. Underlåter beställaren detta förlorar beställaren rätten att åberopa felet.

Leverantören ska omgående efter meddelande från beställaren rätta felaktig leverans, genom ny leverans eller dellerans, varvid leverantören svarar för alla kostnader till följd av den felaktiga leveransen.

Efter det att leverantören från beställaren fått meddelande om fel ska leverantören avhjälpa felet eller företa omleverans med den skyndsamhet som omständigheterna påkallar. Beställaren har rätt att erhålla omleverans om felet är väsentligt och leverantören insett eller borde inse detta, och omleverans kan ske utan olägenhet för leverantören.

Leverantören ska ansvara för skador som omlevererade eller reparerade delar orsakar på andra delar av vara.

11 Ansvar

11.1 Försäkringar

Entreprenören ska ha en giltig ansvarsförsäkring för sin verksamhet. Entreprenörens personal ska ha lagstadgat försäkringsskydd.

11.2 Säkerhet

Med avvikelse från punkt 7 i JYSE 2022 Varor erläggs ingen säkerhet om beställaren erlägger förskottsbetalning.

11.3 Sekretess

Med avvikelse från vad som anges i punkt 17 i JYSE 2022 Varor ska landskapslag (2021:79) offentlighetslag på Åland tillämpas.

Leverantören förbinder sig att inte till någon enskild eller juridisk person röja uppgifter som leverantören tar del av i samband med uppdraget, vare sig det sker muntligen, genom att en handling lämnas ut eller på annat sätt. Leverantören förbinder sig även att inte nyttja sådan uppgift utan särskilt, skriftligt, tillstånd från beställaren. Sekretessen gäller även efter det att uppdraget har upphört. Leverantören svarar för att även underleverantörer i alla led följer dessa sekretessbestämmelser.

12 Särskilda bestämmelser

Leverantören ansvarar för att nödvändiga tillstånd för genomförande av uppdraget införskaffas. Leverantören ska ha en sådan ekonomisk och finansiell situation att denne klarar av att fullgöra uppdraget och etablera ett långvarigt leverantörsförhållande med den upphandlande enheten.

13 Hävande av kontraktet

Beställaren har rätt att häva avtalet och få ersättning för skada om leverantören:

- väsentligt misskött uppdraget
- misskött uppdraget och inte utan dröjsmål eller skriftlig anmodan (varning) vidtagit rättelse
- i väsentligt hänseende brutit mot avtalet och inte utan dröjsmål eller skriftlig anmodan vidtagit rättelse
- kommer på obestånd och inte ofördröjligen efter begäran ställer betryggande säkerhet för sitt åtagande
- inte fullgör eller på annat sätt missköter redovisning och betalning av skatter och avgifter
- utan medgivande från beställaren överlåter avtalet på annan
- utan medgivande från beställaren genomför ägarskifte av väsentlig betydelse för den beställaren
- utan medgivande från beställaren anlitar underleverantör
- saknar föreskriven försäkring
- lämnat oriktiga uppgifter i anbudet och dessa uppgifter har varit av väsentlig betydelse vid bedömningen av tilldelning av avtal

Om påtagliga brister förekommer med regelbundenhet oavsett om de var för sig åtgärdas inom rimlig tid kan en sådan regelbundenhet utgöra grund för såväl skadestånd som hävning av avtal. Om leverantören missköter uppdraget har leverantören rätt att låta avhjälpa felet eller bristen på leverantörens risk och bekostnad, eller begära sådant prisavdrag som motsvarar felet eller bristen.

Hävning ska ske skriftligen. Beställaren äger rätt att erhålla ersättning för uppkomna kostnader i samband med hävning.

Leverantören har rätt att häva ramavtalet och få ersättning för skada om beställaren väsentligt misskött uppdraget.

Leverantören är i dessa fall berättigad till ersättning för utförd del av uppdraget, skälig kostnad för avveckling samt utebliven skälig vinst på den del av uppdraget som inte blivit utförd. Hävning ska ske skriftligen.

14 Överföring

Leverantören får inte utan beställarens skriftliga godkännande överlåta, upplåta eller pantsätta rättigheter enligt detta ramavtal, varken helt eller delvis till tredje part. Det informeras härmed om att möjligheten att godkänna överlåtelse av avtal är starkt begränsad enligt upphandlingslagstiftningen. Likaså ska skriftligt godkännande från beställaren inhämtas i förväg vid väsentliga förändringar av ägarförhållanden hos leverantören. Vid underlåtenhet av att inhämta godkännande av beställaren föreligger grund för hävning.

15 Tvistelösning

Med avvikelse från vad som anges i punkt 20 i JYSE 2022 Varor ska tvist avgöras i allmän domstol, enligt på Åland tillämpad lagstiftning och med den tingsrätt som första instans vars domkrets beställaren har sin hemvist.

Leverantören får inte avbryta eller uppskjuta fullgörandet av de prestationer som avtalats under åberopande av att tvisteförfarande inletts eller pågår.

16 Underskrift

Detta ramavtal signeras elektroniskt.

Ålands landskapsregering

Camilla Gunell, minister

Thomas Idman, ledande vägmästare

Leverantören

xx xx

Kravspecifikation

VÄGMÄRKEN OCH MONTAGEMATERIAL

KRAVSPECIFIKATION

1. Allmänna krav:

Utformade enligt gällande förordning

Vägmärken ska vara utformade i enlighet med vad som framgår av Landskapsförordning (2024:47) om vägmärken jämte ändringar.

Allmän väg och följa gällande regelverk

Vägmärken ska vara anpassade för användning på allmän väg. Anbudsgivaren ska aktivt skaffa sig kännedom om och följa de lagar, förordningar, myndighetskrav, regler, normer, standarder och föreskrifter som vid var tid gäller för anbudsgivarens verksamhet.

Förpackning och emballage

Leverantören ska se till att varor är förpackade och levereras i ändamålsenliga förpackningar som bibehåller varornas avsedda kvalitet och egenskaper.

Packning av varor ska göras på ett sådant sätt att varorna lätt kan tas om hand vid lossning. Varor ska packas på ett sådant sätt att de inte skadas. Eventuella skador på emballage ska noteras på kvittensen vid leveransmottagande.

Förpackning och emballage ska ingå i priset.

Kundansvarig

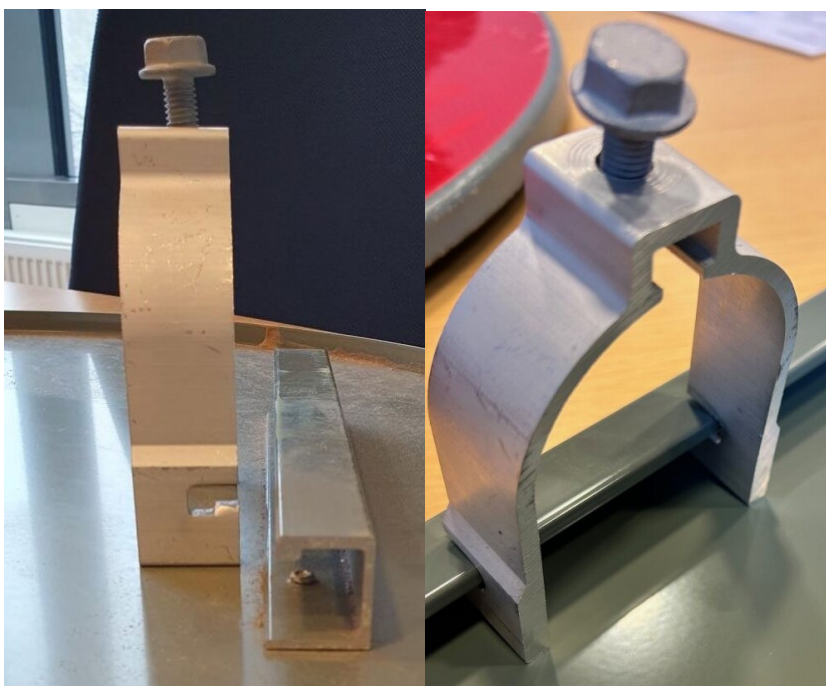
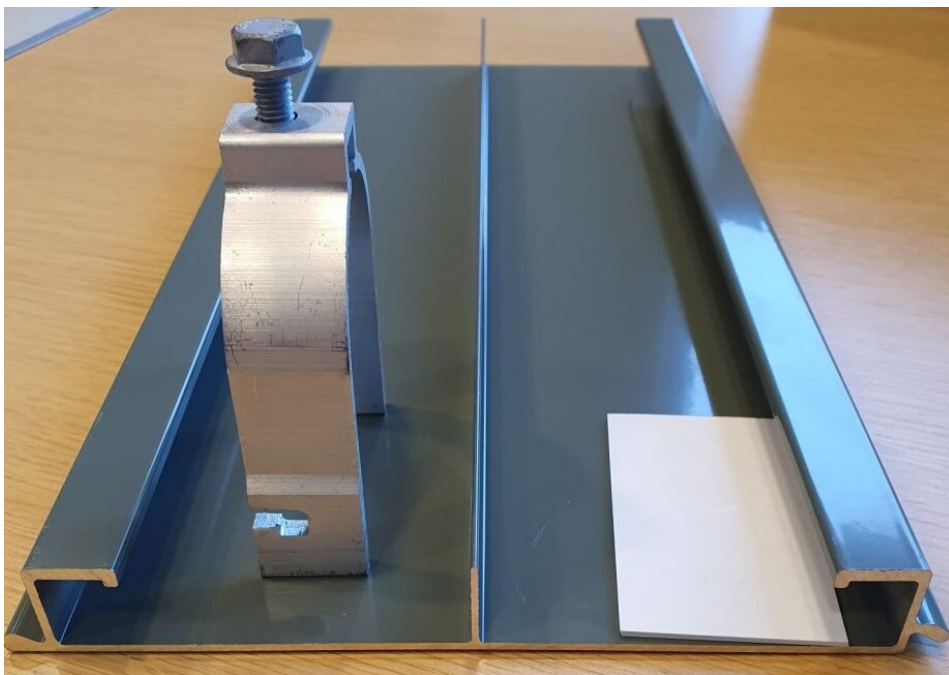
Anbudsgivaren ska namnge en kundansvarig person gentemot den upphandlade enheten. Kundansvarig ska vara den upphandlande enhetens kontaktperson vid frågor och beställningar, orderbeställningar ska gå via kundansvarig. Kundansvarig ska ha god kännedom om avtalsvillkoren.

Kundansvarig person och kontaktuppgifter till denne ska senast meddelas vid avtalstecknande. Kundansvarig ska även ha en ersättare som har god kännedom om kontraktet ifall den kundansvarige är frånvarande.

2. Krav på varor:

- Varningsmärken, väjningspliktsmärken, förbudsmärken, påbudsmärken och anbudsmärken ska vara tillverkade av kantbockad aluminium. Lokaliseringmärken och tilläggsmärken ska vara tillverkade av en aluminiumprofil.
- Baksidan av vägmärke ska vara enfärgat grå
- Uppsättningen/klovarna för samtliga märken och skyltplåtar ska vara BLF-kompatibla. Se bild 1–3 nedan för exempel på hur uppsättningen ser ut.
- Skyltplåt och skyltar ska vara hela och utan hål, varvid även uppsättning ska vara möjlig utan att borra hål i skylten.
- Vägmärken ska vara högre reflekterande och retroreflekterande (exempelvis Diamond eller Brilliant Grade)
- Skyltarna (exklusive reflexmaterial) ska ha minst 10 års garanti. Reflexmaterialet ska ha minst 12 års garanti.

- Samtliga produkter som beställs i enlighet med detta ramavtal ska vara CE-märkta. CE-märkningen ska omfatta den totala vara som beställs, vilket betyder att hela tillverkningsprocessen ska CE-märkas. Det omfattar monteringspersonalens utbildning, ändamålsenliga tillverkningslokaler, godkända appliceringsmaskiner, hantering vid förpackning osv. Det innebär att avtalet inte tillåter att det finns skilda CE-märkningar för olika delar av en vara t.ex. för skylt och film, utan hela kedjan ska klara kraven för en CE-märkning. På begäran ska anbudsgivaren verifiera och/eller beskriva att CE-märkningen under hela tillverkningsprocessen uppfylls.
- Vägmärken ska vara märkta med en etikett/klisterdekal som anger tillverkare, tillverkningsår, reflexmaterial och garantitid. Etiketten ska vara permanenthäftande och klart läsbar under hela garantitiden. Etiketten placeras på märkets baksida, på lokaliseringsmärken i nedre högra kanten, på standardvägmärken i högra delen av märket.

Bild 1-3: Uppsättning/klovar

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2024

Nr 47

VÄGMÄRKESFÖRORDNING

Utfärdad i Mariehamn den 13 juni 2024

Med stöd av 60 § vägtrafiklagen (2023:108) för Åland föreskrivs:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §

Denna förordning innehåller bestämmelser om anvisningar för trafik och utmärkning på väg genom

- vägmärken och tilläggstavlor
- trafiksignaler
- vägmarkeringar
- andra anordningar för anvisning för trafiken och tecken av vakt
- tecken av polisman.

2 §

Vägmärken och andra anordningar ska ha den utformning, färgsättning och innebörd som framgår av denna förordning. De ska tillsammans med väg- och gatuutformningen och dess anpassning till väg- och gaturum ge trafikanten vägledning, styrning och information för en effektiv och säker trafik. Vägmärken och andra anordningar ska vara utformade och placerade samt i sådant skick att de kan upptäckas i tid och förstås av de trafikanter som de är avsedda för. De får inte sättas upp så att de innebär fara för eller onödigtvis hindrar trafikanter. Särskild hänsyn ska tas till barn, äldre och personer med funktionsnedsättning.

Landskapsregeringen kan utfärda närmare föreskrifter om hur vägmärken och andra anordningar ska placeras ut på vägar och gator, hur vägmarkeringar ska utföras samt bestämmelser om trafiksignaler.

3 §

Ett vägmärke, en annan anordning för anvisningar för trafiken, en stolpe eller motsvarande som är avsedd att bära upp eller visa ett märke eller en anordning får inte försees med någonting som saknar samband med märkets eller anordningens ändamål.

4 §

Vid vägarbete eller liknande arbete kan anvisningar för trafiken ges genom tecken av vakt. En sådan vakt ska uppfylla kraven i 57 § vägtrafiklagen samt vara utrustad med särskilda kännetecken enligt 46 §. Vaghållaren ansvarar för att en vakt sätts ut.

2 kap.

Vägmärken och tilläggstavlor

5 §

Vägmärken delas in i

- varningsmärken
- väjningspliktsmärken
- förbudsmärken
- påbudsmärken
- anvisningsmärken
- lokaliseringsmärken för vägvisning
- lokaliseringsmärken för upplysning om allmänna inrättningar m.m.
- lokaliseringsmärken för upplysning om serviceanläggningar m.m.
- lokaliseringsmärken för turistiskt intressanta mål.

6 §

Under ett vägmärke kan en eller flera tilläggstavlor med kompletterande anvisningar placeras.

En tilläggstavla under två eller flera märken som satts upp över varandra avser samtliga dessa märken.

7 §

Vägmärken är uppsatta på höger sida av vägen, körbanan eller körfältet om inte annat framgår av denna förordning.

I samband med vägarbete eller liknande arbete eller andra tillfälliga förhållanden får följande vägmärken eller anordningar vara uppsatta på fordon i rörelse:

- 1) A11, *varning för stenskott*
- 2) A20, *varning för vägarbete*
- 3) A33, *varning för annan fara*
- 4) D2, *påbjuden körbana*
- 5) E9, *rekommenderad högsta hastighet*
- 6) E10, *rekommenderad högsta hastighet upphör*

upphör

7) X2, *markeringsskärm för hinder*

8) X3, *markeringsskärm för sidohinder, fARTHINDER m.m.*

9) X5, *gul ljuspil eller ljuspilar.*

Skyltarna kan vara digitala.

Varningsmärken

8 §

Varningsmärken varnar för en fara och upp-lyser om farans art. Varningsmärken är upp-satta på det avstånd från faran som gör dem mest effektiva såväl på dagen som på natten.

Om ett varningsmärke används för att ange en fara som sträcker sig över en längre väg-sträcka är sträckans längd angiven på en till-läggstavla. Om det behövs kan märket vara upprepat på lämpliga avstånd.

9 §

Varningsmärken är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
 <p>A1 Varning för farlig kurva</p>	Märket anger en farlig kurva samt kurvans riktning.
 <p>A2 Varning för flera farliga kurvor</p>	Märket anger flera farliga kurvor samt den första farliga kurvans riktning.
 <p>A3 Varning för nedförslutning</p>	Märket anger en brant nedförslutning. Siffran anger lutningen i procent och är anpassad till förhållandena på platsen.
 <p>A4 Varning för stigning</p>	Märket anger en kraftig stigning. Siffran anger stigningen i procent och är anpassad till förhållandena på platsen.
 <p>A5 Varning för avsmalnande väg</p>	Märket anger att vägen smalnar av. Symbolen är anpassad efter förhållandena på platsen.

A6 Varning för bro

Märket anger en öppningsbar bro.

A7 Varning för kaj

Märket anger en plats där vägen slutar mot vatten. Om märket används vid ett färjeläge ska tilläggstavla T17, *text*, med texten Färja fogas till märket.

A8 Varning för ojämn väg

Märket anger sådana ojämnheter och skador i vägbanan som medför att det är lämpligt att färdas med lägre hastighet än som annars skulle vara fallet.

A9 Varning för farthinder

Märkena anger en upphöjning eller grop som anlagts som fartdämpande åtgärd.

A10 Varning för slirig väg

Märket anger att vägen kan vara slirig. Endast om det finns särskilda skäl används märket för att varna för halka på grund av snö eller is.

A11 Varning för stenskott

Märket anger risk för stenskott. Märket används inte på grusvägar och liknande vägar där stenskott är vanligt förekommande.

A12 Varning för stenras

Märket anger risk för stenras och för att stenar kan förekomma på vägen på grund av stenras. Symbolen är anpassad efter förhållandena på platsen.

A13 Varning för övergångsställe

Märket anger övergångsställe som är så placerat att det kan vara svårt att uppmärksamma i tillräckligt god tid.

A14 Varning för gående

Märket anger en vägsträcka där gående ofta korsar eller uppehåller sig på eller vid vägen.

A15 Varning för barn

Märket anger en vägsträcka där barn ofta korsar eller uppehåller sig på eller vid vägen.

A16 Varning för cyklande och mopedförare

Märket anger en vägsträcka där cyklande eller mopedförare ofta korsar eller kör in på vägen.

A17 Varning för skidåkare

Märket anger en plats där skidåkare ofta korsar eller uppehåller sig på vägen.

A18 Varning för ridande

Märket anger en vägsträcka där ridande ofta korsar eller uppehåller sig på vägen.

A19 Varning för djur

Märket anger en plats eller vägsträcka där det finns särskild risk för djur på eller vid vägen. Andra symboler kan förekomma på märket.

A20 Varning för vägarbete

Märket anger en vägsträcka där vägarbete pågår.

Märket ska sättas upp på båda sidor om vägen. Märket behöver dock inte sättas upp på vänster sida om det är uppenbart för trafikanterna att de närmar sig ett vägarbete.

A21 Slut på sträcka med vägarbete

Märket anger slut på en vägsträcka med vägarbete som märkts ut med märke A20, varning för vägarbete. Märket är inte uppsatt om det ändå tydligt framgår var sträckan slutar.

A22 Varning för trafikljus

Märket anger en plats där trafiken regleras med trafikljus.

A23 Varning för lågt flygande flygplan

A24 Varning för sidvind

Märket anger en vägsträcka där det ofta förekommer stark sidvind. Symbolen anpassas efter förhållandena på platsen.

A25 Varning för mötande trafik

Märket anger att en enkelriktad körbana övergår i en körbana med trafik i båda riktningarna.

A26 Varning för tunnel

A27 Varning för svag vädkant eller hög körbanekant

A28 Varning för vädkorsning

Märket anger en vädkorsning där bestämmelsen i 25 § 1 mom. vägtrafiklagen är tillämplig.

A29 Varning för vädkorsning där trafikanten på anslutande väg har väjningsplikt eller stopplikt

Märket anger en vädkorsning där den korsande trafiken har väjningsplikt eller stopplikt. Symbolen är anpassad efter förhållandena på platsen.

Märket ska sättas upp före en vädkorsning på en huvudled om korsningen är komplicerad eller svåröverskådlig.

A30 Varning för cirkulationsplats

A31 Varning för långsamtgående fordon

Märket anger en plats där långsamtgående fordon ofta korsar eller kör in på vägen.

A32 Varning för fordon med förspänt dragdjur

Märket anger en vägsträcka där fordon med förspända dragdjur ofta korsar eller uppehåller sig på vägen. Andra symboler kan förekomma på märket.

A33 Varning för annan fara

Märket anger en annan fara än sådan som kan anges med något annat varningsmärke. Farans art anges på en tilläggstavla.

Märket med tilläggstavla T22, *text*, med texten Utryckning signal ska sättas upp som varning för utryckningsstation med signalanläggning.

Väjningspliktsmärken

10 §

Väjningspliktsmärken är följande och upplyser om väjningsregler.

Märke	Närmare föreskrifter
 <p>B1 Väjningsplikt</p>	<p>Märket anger att förare har väjningsplikt mot fordon på den korsande vägen och att bestämmelsen i 26 § vägtrafiklagen gäller. Märket kan vara uppsatt tillsammans med tilläggstavla T2, <i>avstånd</i>, som förberedande upplysning om väjningsplikt och tillsammans med tilläggstavla T3, <i>avstånd till stopplikt</i>, som förberedande upplysning om stopplikt.</p> <p>Märket ska sättas upp så nära som möjligt före den korsande körbanans närmaste ytterkant.</p>
 <p>B2 Stopplikt</p>	<p>Märket anger att förare har stopplikt före infart på korsande väg och att bestämmelsen i 26 § vägtrafiklagen gäller. Stopplikten gäller framför stopplinje. Om stopplinje saknas ska föraren stanna omedelbart före märket eller innan föraren kör in på den korsande vägen.</p> <p>Märket ska sättas upp så nära som möjligt före den korsande körbanans närmaste ytterkant.</p> <p>Förberedande upplysning om stopplikt ska lämnas med märke B1, <i>väjningsplikt</i>, och tilläggstavla T3, <i>avstånd till stopplikt</i>, där möjligheten att i tid upptäcka den korsande vägen är begränsad, eller huvudleder korsar varandra och den högsta tillåtna hastigheten är högre än 50 kilometer i timmen.</p>
 <p>B3 Övergångsställe</p>	<p>Märkena, som är likvärdiga och kan användas var för sig eller tillsammans, anger ett övergångsställe. Märket ska vara uppsatt på båda sidor om vägen. På en väg där den högsta tillåtna hastighet är högre än 50 kilometer i timmen får märket endast sättas upp där trafiken regleras med flerfärgssignaler.</p> <p>Vid obevakade övergångsställen är bestämmelserna i 28 § vägtrafiklagen tillämpliga för fordonsförare och bestämmelserna i 18 § vägtrafiklagen tillämpliga för gående.</p>

B4 Huvudled

Märket är uppsatt vid huvudledens början och upprepat efter varje korsning med annan väg än sådan som avses i 25 § 3 mom. 1–4 punkten vägtrafiklagen, om det inte ändå tydligt framgår att huvudleden fortsätter efter korsningen.

B5 Huvudled upphör

Märket behöver inte sättas upp på en huvudled som upphör i anslutning till en vägkorsning, om väjningsplikt eller stopplikt gäller mot korsande trafik.

B6 Väjningsplikt mot mötande trafik

Märket anger att det är förbjudet att passera en sträcka om detta inte kan ske utan att mötande fordon hindras.

Märket får endast sättas upp vid en sådan vägsträcka som även under mörker kan överblickas i hela sin längd från ändpunkten.

B7 Mötande trafik har väjningsplikt

Märket får endast sättas upp om märke B6, *väjningsplikt mot mötande trafik*, finns uppsatt i motsatt riktning.

B8 Cykelöverfart

Märket anger en cykelöverfart. Vid cykelöverfarter har fordonsförare väjningsplikt mot cyklande och förare av moped med låg effekt som är ute på eller på väg ut på cykelöverfarten.

Cyklande eller förare av moped med låg effekt som ska färdas ut på en cykelöverfart ska ta hänsyn till avståndet till och hastigheten hos fordon som närmar sig överfarten.

Förbudsmärken

11 §

En anvisning om förbud genom ett förbudsmärke gäller, om inte annat anges nedan eller i 12 §, från den plats där märket satts upp antingen till nästa korsning med en annan väg än sådan som avses i 25 § 3 mom. 1–4 punkten vägtrafiklagen eller till den plats dessförinnan där ett motsvarande märke med tilläggstavla T7, *utsträckning*, med nedåtriktad pil eller ett slutmärke har satts upp.

Om ett förbud gäller även efter en vägkorsning med en annan väg än sådan som avses i 25 § 3 mom. 1–4 punkten vägtrafiklagen är märket upprepat efter korsningen om inte annat sägs i 12 §. Om förbudet gäller en längre vägsträcka eller om det i övrigt är nödvändigt, är märket upprepat på lämpliga avstånd, utom i de fall som avses i 4 mom.

Förberedande upplysning om förbud visas med tilläggstavla T2, *avstånd*, eller T6, *riktning*, om inte annat anges. Förberedande upplysning om förbud kan även vara infogat i ett lokaliseringssmärke.

Om ett förbudsmärke är uppsatt tillsammans med märke E5, *tätort*, gäller anvisningen hela tätorten, om inte annat anges för en viss väg eller vägsträcka. I sådana fall behöver förbudsmärket inte vara upprepat inom området.

12 §

Förbudsmärken är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
	
C1 Förbud mot infart med fordon	
	Märket avser trafik med fordon i båda riktningarna.
C2 Förbud mot trafik med fordon	
	Avser förbudet även trafik med moped med låg effekt anges det på en tilläggstavla.
C3 Förbud mot trafik med annat motordrivet fordon än moped med låg effekt	
	
C4 Förbud mot trafik med motordrivet fordon med fler än två hjul	
	Avser förbudet även trafik med moped med låg effekt anges det på en tilläggstavla.
C5 Förbud mot trafik med motorcykel och moped	
	Märket anger förbud mot trafik med motordrivet fordon med tillkopplad släpvagn av annat slag än påhängsvagn eller enaxlig släpvagn. Avser förbudet även trafik med motordrivet fordon med tillkopplad påhängsvagn eller enaxlig släpvagn anges det på en tilläggstavla. Avser förbudet endast fordonståg med släpvagn vars massa överstiger visst tontal anges det på tilläggstavla T4, <i>totalmassa</i> .
C6 Förbud mot trafik med motordrivet fordon med tillkopplad släpvagn	
	Avser förbudet även trafik med lätt lastbil anges det på en tilläggstavla.
C7 Förbud mot trafik med tung lastbil	

C8 Förbud mot trafik med traktor och motorredskap

C9 Förbud mot trafik med fordon lastat med farligt gods

Märket anger förbud mot trafik med fordon med last som omfattas av krav på märkning med orangefärgad skylt enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av landskapslagen (1976:34) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om transport av farliga ämnen.

C10 Förbud mot trafik med moped

Avser förbudet även trafik med moped med låg effekt anges det på en tilläggstavla.

C11 Förbud mot trafik med cykel och moped med låg effekt

Avser förbudet även trafik med moped anges det på en tilläggstavla.

C12 Förbud mot trafik med fordon förspänt med dragdjur

Avser förbudet även ledande av riddjur anges det på en tilläggstavla

C13 Förbud mot ridning

C14 Förbud mot gångtrafik

C15 Begränsad fordonsbredd

Märket anger förbud mot trafik med fordon över en viss bredd. Största tillåtna bredd anges på märket.

C16 Begränsad fordonshöjd

Märket anger förbud mot trafik med fordon över en viss höjd om den fria höjden är lägre än 4,5 meter. Högsta tillåtna fordonshöjd anges på märket.

Förberedande upplysning om begränsad fordonshöjd ska ges senast vid sista vägvalspunkten före höjdbegränsningen.

C17 Begränsad fordonslängd

Märket anger förbud mot trafik med fordon eller fordonskombination över en viss längd. Längsta tillåtna längd anges på märket.

Förberedande upplysning om begränsad fordonslängd ska ges senast vid sista vägvalspunkten före förbudet.

C18 Minsta avstånd

Märket anger förbud mot att hålla kortare avstånd till framförvarande motordrivna fordon i samma färdriktning än som anges på märket. Minsta tillåtna avstånd anges på märket.

C19 Begränsad massa på fordon

Högsta tillåtna faktiska massa anges på märket.

Förberedande upplysning om begränsad massa på fordon ska ges senast vid sista vägvalspunkten före förbudet.

C20 Begränsad massa på fordon och fordonskombination

Högsta tillåtna faktiska massa anges på märket.

Förberedande upplysning om begränsad massa ska ges senast vid sista vägvalspunkten före förbudet.

C21 Begränsat axeltryck

Högsta tillåtna axeltryck anges på märket.

Förberedande upplysning om begränsat axeltryck ska ges senast vid sista vägvalspunkten före förbudet.

C22 Begränsat boggitryck

Högsta tillåtna boggitryck anges på märket.

Förberedande upplysning om begränsat boggitryck ska ges senast vid sista vägvalspunkten före förbudet.

C23 Begränsat trippelaxeltryck

Högsta tillåtna trippelaxeltryck anges på märket.

Förberedande upplysning om begränsat trippelaxeltryck ska ges senast vid sista vägvalspunkten före förbudet.

C24 Förbud mot sväng i korsning

Förbudet gäller den korsning eller motsvarande som märket är placerat i eller före. Märket kan avse flera korsningar. Sträckans längd anges då på en tilläggstavla. Symbolen är anpassad efter förhållandena på platsen.

C25 Förbud mot U-sväng

Förbudet gäller den korsning eller motsvarande som märket är placerat i eller före. Märket kan avse flera korsningar. Sträckans längd anges då på en tilläggstavla.

C26 Omkörning förbjuden

Märket anger att det är förbjudet att köra om andra motordrivna fordon än tvåhjuliga mopeder eller tvåhjuliga motorcyklar utan sidovagn. Förbudet gäller på den väg märket är uppsatt och till den plats där märke C27, *slut på förbud mot omkörning*, är uppsatt. Märket är alltid placerat på båda sidor av vägen eller körbanan.

C27 Slut på förbud mot omkörning

C28 Omkörning med tung lastbil förbjuden

Märket anger förbud mot att med en tung lastbil köra om andra motordrivna fordon än tvåhjuliga mopeder och tvåhjuliga motorcyklar utan sidvagn. Förbudet gäller på den väg märket är uppsatt och till den plats där märke C29, *slut på förbud mot omkörning med tung lastbil*, är uppsatt.

Märket är alltid placerat på båda sidor av vägen eller körbanan.

C29 Slut på förbud mot omkörning med tung lastbil

C30 Hastighetsbegränsning

Märket anger förbud mot att föra fordon med högre hastighet än den som anges på märket. Märket kan sättas upp på båda sidor om vägen eller körbanan.

Angivelsen gäller till den plats där en annan hastighetsbegränsning anges med märket, eller där märke C31, *tillfällig hastighetsbegränsning upphör*, E3, *gågata*, eller E5, *gårdsgata*, satts upp.

Märket behöver inte vara upprepat efter en vägkorsning om samma högsta tillåtna hastighet gäller på den korsande vägen.

C31 Tillfällig hastighetsbegränsning upphör

Märket anger att en tillfällig hastighet som märkts ut med märke C30, *hastighetsbegränsning* med anledning av vägarbete eller liknande, upphör.

Märket får inte användas permanent som ersättning för märke C30, *hastighetsbegränsning*.

C32 Stopp vid tull

Märket anger skyldighet att stanna för tullformaliteter.

C33 Stopp för angivet ändamål

Märket anger stopplikht av den anledning som anges under det vågräta sträcket.

Om märket är uppsatt före en trafiksignal anger det att fordon som ska passera signalen ska stanna vid röd signalbild.

Fordonet ska stannas vid en stopplinje eller, om sådan saknas, vid märket.

C34 Förbud mot att parkera fordon

Märket anger förbud mot att parkera fordon på den sida av vägen där märket är uppsatt.

Angivelsen börjar gälla där märket satts upp och gäller enligt vad som anges på en tilläggstavla, till den plats där annan bestämmelse om stannande eller parkering märkts ut, till nästa korsning med annan väg än sådan som avses i 25 § 3 mom. 1–4 punkten vägtrafiklagen eller till den plats dessförinnan där ett motsvarande märke med tilläggstavla T7, *utsträckning*, med nedåtriktad pil, har satts upp. Om en annan bestämmelse gäller på en kortare sträcka gäller angivelsen på nytt efter sträckans slut utan att det upprepas. Angivelsen gäller också på nytt utan att märket satts upp igen i det fall en parkeringsplats anordnats vid sidan av körbanan.

Märket anger inte rätt att stanna där det är förbjudet att stanna eller parkera enligt vägtrafiklagen om inte detta tydligt framgår av märkets placering eller anges på en tilläggstavla.

C35 Förbud mot att stanna och parkera fordon

Märket anger förbud mot att stanna och parkera fordon. De närmare föreskrifterna till märke C34, *förbud mot att parkera fordon*, 2 mom. gäller även till detta märke.

C36 Ändamålsplats

Märket anger en plats som är avsedd för ett visst ändamål och att det är förbjudet att stanna och parkera fordon för annat ändamål än det angivna. Andra ändamål som taxi-, ambulans- eller skolskjutsplats får anges på märket.

C37 Slut på ändamålsplats

Märket behöver inte vara uppsatt om det ändå tydligt framgår att ändamålsplatsen upphör.

Märket är anpassat till märke C36, *ändamålsplats*.

C38 Vändplats

Märket anger en plats som är avsedd för vändning av fordon och att det är förbjudet att parkera fordon. Om i stället märke C35, *förbud mot att stanna och parkera fordon*, är infogat i märket anger det att det är förbjudet att stanna eller parkera fordon.

C39 Slut på vändplats

Märket behöver inte vara uppsatt om det ändå tydligt framgår att vändplatsen upphör. Märket får sättas upp på vänster sida och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.

Märket är anpassat till märke C38, *vändplats*.

C40 Särskilda bestämmelser för stannande och parkering

Märket anger det förbud som anges med det infogade märket. Märket kan också ange avvikelser från den reglering som anges med det märke som den är uppsatt under.

Märket är uppsatt under något av märkena C34, *förbud mot att parkera fordon*, C35, *förbud mot att stanna och parkera fordon*, C36, *ändamålsplats*, C38, *vändplats*, E14, *parkering*, eller E16, *områdesmärke*.

Märke E16, *områdesmärke*, får vara infogat. Är märket infogat gäller de närmare föreskrifterna till märke E16, *områdesmärke*.

För tid gäller de närmare föreskrifterna för tilläggstavla T13, *tidsangivelse*.

Påbudsmärken

13 §

En anvisning som anges med ett påbudsmärke gäller, om inte annat anges i 14 §, från den plats där märket satts upp antingen till nästa korsning med annan väg än sådan som avses i 25 § 3 mom. 1–4 punkten vägtrafiklagen eller till den plats dessförinnan där ett motsvarande märke med tilläggstavla T7, *utsträckning*, med nedåtriktad pil eller ett slutmärke har satts upp.

Förberedande upplysning om påbud visas med tilläggstavla T2, *avstånd*, eller T6, *riktning*, om inte annat anges. Förberedande upplysning om påbud kan även vara infogat i ett lokaliseringsmärke.

Påbudsmärken som anger att ett visst slag av trafik är påbjuden anger även förbud mot annan trafik, om inte annat är föreskrivet.

14 §

Påbudsmärken är följande.

Märke

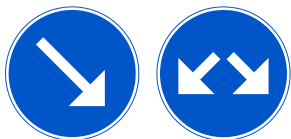

D1 Påbjuden körriktning

Närmare föreskrifter

Märket anger att fordon endast får föras förbi märket i pilens eller, där två pilar finns, i endera pilens riktning. Symbolen är anpassad efter förhållandena på platsen.

Märket får sättas upp på vänster sida om en väg eller körbana, på en skiljeremsa eller refug, och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.

D2 Påbjuden körbana

Märkena anger att fordon endast får föras förbi märket i pilens eller, där två pilar finns, i endera pilens riktning. Symbolen är anpassad efter förhållandena på platsen.

Märket får sättas upp på vänster sida om en väg eller körbana, på en skiljeremsa eller refug, och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.

D3 Cirkulationsplats

D4 Påbjuden cykelbana

Märket anger bana avsedd för cykel och moped med låg effekt. Om moped med låg effekt inte får föras på banan anges det på en tilläggstavla.

Märket får sättas upp på vänster sida av en cykelbana och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.

D5 Påbjuden gångbana

Märket anger gångbana avsedd endast för gående.

Märket får sättas upp på vänster sida av en gångbana och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.

D6 Påbjuden gång- och cykelbana

Märket anger gemensam bana för gående och cyklande. Om moped med låg effekt inte får föras på banan anges det på en tilläggstavla.

Märket får sättas upp på vänster sida av en gång- och cykelbana och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.

D7 Påbjudna gång- och cykelbanor

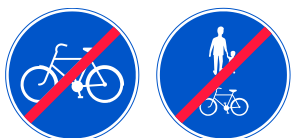
Märket anger banor som är delade genom vägmarkering, skiljeremsa eller liknande i en del för gående och en del för cyklande. Symbolernas placering på märket anger vilken del av banan som är avsedd för gående respektive cyklande. Om moped med låg effekt inte får föras på banan anges det på en tilläggstavla.

Märket får sättas upp på vänster sida av gång- och cykelbanorna och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.

D8 Påbjuden ridväg

Märket anger även att gångtrafik är tillåten.

D9 Slut på påbjuden bana eller väg

Märket anger att påbjuden bana eller väg som märkts ut med något av märkena D4-D8 upphör. Märket behöver inte sättas upp om det ändå tydligt framgår att påbudet upphör. Symbol för trafikantgrupp eller fordonsslag är infogad i märket.

Anvisningsmärken

15 §

Anvisningsmärken uppger trafikanter om förhållanden som gäller för en viss plats eller för en viss väg eller vägsträcka.

En anvisning genom ett anvisningsmärke gäller, om inte annat anges i 16 §, från den plats där märket satts upp till den plats där ett slutmärke har satts upp.

16 §

Anvisningsmärken är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
 <p>E1 Tätort</p>	Märket anger att bestämmelserna i 11 § 1 mom. vägtrafiklagen är tillämpliga.
 <p>E2 Tätort upphör</p>	
 <p>E3 Gågata</p>	Märket anger att bestämmelserna i 16 och 43 §§ vägtrafiklagen är tillämpliga.
 <p>E4 Gågata upphör</p>	
 <p>E5 Gårdsgata</p>	Märket anger att bestämmelserna i 16 och 43 §§ vägtrafiklagen är tillämpliga.
 <p>E6 Gårdsgata upphör</p>	Märket behöver inte sättas upp om det tydligt framgår att gårdsgatan upphör.
 <p>E7 Rekommenderad lägre hastighet</p>	Märket anger en vägsträcka eller ett område där särskilda åtgärder vidtagits eller där förhållandena är sådana att det är lämpligt att färdas med lägre hastighet än den högsta tillåtna. Den rekommenderade lägre hastigheten anges på märket.

E8 Rekommenderad lägre hastighet upphör

Märket får sättas upp på vänster sida om vägen eller körbanan om det är lämpligt. Märket behöver då inte sättas upp på höger sida.

Märket behöver inte vara uppsatt om det ändå tydligt framgår att sträckan upphör.

E9 Rekommenderad högsta hastighet

Märket används endast som omställbart vägmärke och anger att förhållandena tillfälligt är sådana att det inte är lämpligt att färdas med högre hastighet än den som anges på märket. Den angivna hastigheten är alltid lägre än den högsta tillåtna.

E10 Rekommenderad högsta hastighet upphör

Märket behöver inte vara uppsatt om det ändå tydligt framgår att de tillfälliga förhållandena upphört.

E11 Sammanvävning

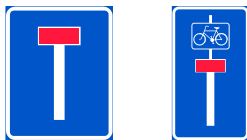
Märket upplyser om att två körfält eller körbanor löper samman och att förarna ska anpassa sig till de nya förhållandena på platsen enligt bestämmelsen i 35 § 3 mom. vägtrafiklagen.

Märket används även som förberedande upplysning om att två körfält eller körbanor löper samman. Avståndet anges då på en tilläggstavla.

E12 Enkelriktad trafik

Märket anger att fordonstrafiken på vägen är enkelriktad i pilens riktning. Uppåtriktad pil anger att trafiken är enkelriktad i riktning rakt fram.

E13 Återvändsväg

Märket anger att genomfart inte är möjlig.

Symbolen anpassas efter förhållandena på platsen och kan vara infogad i ett lokaliseringsmärke.

Om genomfart med cykel och moped med låg effekt är möjlig anges det genom att symbol S10, *cykel* är infogad i märket.

E14 Parkering

Märket anger att parkering är tillåten på en parkeringsplats eller på en sträcka på den sida av vägen där vägmärket är uppsatt. Är märket uppsatt vid en väg anger det att tillåtelsen börjar där märket har satts upp och gäller enligt vad som anges på en tilläggstavla, till den plats där en annan bestämmelse om stannande eller parkering märkts ut eller i annat fall till nästa korsning med annan väg än sådan som avses i 25 § 3 mom. 1–4 punkten vägtrafiklagen.

Används märket vid en särskilt anordnad parkeringsplats gäller anvisningen hela parkeringsplatsen.

Om parkering är tillåten endast för ett visst fordonsslag eller en viss trafikantgrupp anges det på en tilläggstavla.

Märket kan vara infogat i ett lokaliseringsmärke.

Om märket används som förberedande upplysning, kan uppgift om parkeringsplatsens namn, om att parkeringsplatsen är fullbelagd eller att det finns lediga platser lämnas i anslutning till märket.

E15 Mötesplats

E16 Områdesmärke

Märket anger att ett område börjar med de förbud eller tillåtelser som anges med det infogade märket. Avvikelser från anvisningarna på märket kan anges genom tilläggstavlor.

Märket är uppsatt vid infarterna till området och gäller till den plats där tavla E17, slut på område, är uppsatt eller det på annat tydligt sätt framgår att anvisningarna på märket inte gäller.

Inom området kan det förekomma avvikelser från anvisningarna på märket. Dessa avvikelser anges genom andra vägmärken och tilläggstavlor. Anvisningarna på märket gäller även efter sådan avvikelse utan att märket upprepas.

På märket får följande vägmärken infogas:

1. C2, förbud mot trafik med fordon
2. C3, förbud mot trafik med annat motor drivet fordon än moped med låg effekt
3. C4, förbud mot trafik med motordrivet fordon med fler än två hjul
4. C6, förbud mot trafik med motordrivet fordon med tillkopplad släpvagn
5. C7, förbud mot trafik med tung lastbil
6. C8, förbud mot traktor och motorredskap
7. C16, begränsad fordons höjd
8. C17, begränsad fordonslängd
9. C19, begränsad massa på fordon
10. C20, begränsad massa på fordon och fordonskombination
11. C21, begränsat axeltryck
12. C22, begränsat boggitryck
13. C34, förbud mot att parkera fordon
14. C35, förbud mot att stanna och parkera fordon
15. E14, parkering.

E17 Slut på område

Märket anger att ett område med förbud eller tillåtelser som angivits på märke E16, områdesmärke, upphör.

Märket får sättas upp enbart på vänster sida.

E18 Taxi

Märket anger den i färdriktningen bortre gränsen för uppställningsplats för taxibilar.

E19 Busshållplats för landsortstrafik

Märket anger en hållplats för fordon i landsorts- respektive tätortstrafik. Symbolen finns både på märkets fram- och baksida.

Trots bestämmelserna i 3 § kan uppgifter om busslinjer, bussföretag och motsvarande förekomma på eller vid märket.

Busshållplats för tätortstrafik

E20 Särskilda bestämmelser för parkering

Märket anger att parkering är tillåten med de infogade villkoren. Märket kan också ange avvikelser från den reglering som anges med det märke som den är uppsatt under.

De närmare föreskrifterna för märke E14, *parkering*, utom 4 och 5 mom., gäller även för detta märke.

För tid gäller de närmare föreskrifterna för tilläggstavla T13, *tidsangivelse*.

Andra villkor kan anges på märket.

Märket används under något av märkena C34, *förbud mot att parkera fordon*, C35, *förbud mot att stanna och parkera fordon*, C36, *ändamålsplats*, C38, *vändplats*, E14, *parkering*, eller E19, *busshållplats*.

Lokaliseringsmärken för vägvisning

17 §

Lokaliseringsmärken för vägvisning har följande färgsättningar och texttyper om inte annat anges i 18 §.

Blå botten med vit versal text och vita symboler längs och till allmän väg. Om avstånd anges ska det anges i hela kilometer.

Grön botten med vit versal och gemen text och vita symboler längs och till enskild väg. Om avstånd anges ska det anges i kilometer med en decimals noggrannhet.

Vit botten med svart versal text och svarta symboler till lokala mål i tätort.

Vit botten med svart versal och gemen text och svarta symboler till inrättningar eller anläggningar.

Märket får endast sättas upp från den närmaste allmänna vägen, om inte något annat anges för respektive märke. Om det behövs med hänsyn till trafiksäkerheten eller mängden trafik till målet, eller om det behövs av särskilda skäl, får märket dock sättas upp längre från målet.

	Brun botten med vit versal och gemen text och vita symboler till mål av stort turistiskt intresse.
	Orange botten med svart versal text och svarta symboler till mål vid tillfällig trafikomläggning. Vid vägvisning till inrättningar eller anläggningar har märket versal och gemen text.
	Gul botten med grön versal och gemen text till tillfälliga arrangemang.

18 §

Lokaliseringsmärken för vägvisning anger väg till ort, plats, inrättning, anläggning eller liknande, om inte annat anges.

Vägvisning till vissa inrättningar och anläggningar kan ske genom att symboler enligt 23 § anges på lokaliseringsmärket.

Lokaliseringsmärken för vägvisning är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
	Märket är en förberedande upplysning om korsning, cirkulationsplats eller motsvarande.
F1 Orienteringstavla	
	Märket är en förberedande upplysning om korsning, cirkulationsplats eller motsvarande.
F2 Tabellorienteringstavla	Avståndsangivelsen på märket är anpassad till förhållandena på platsen. Samtliga färdriktningar i korsningen anges.
	Märket är uppsatt i anslutning till en korsning.
F3 Vägvisare	Märket får sättas upp på vänster sida och behöver då inte vara uppsatt på höger sida.
	Märket anger det eller de körfält som är lämpligt att använda för färd till målet. Märket är uppsatt över det eller de körfält det avser.
F4 Körfältsvägvisare	Körfältsvägvisare kan även användas som förberedande upplysning om avfart. I sådana fall anges avståndet till avfarten under angivelsen för avfarten.
	Märket anger en ort eller annan plats av betydelse för orienteringen.
F5 Platsmärke	
	Märket anger namnet på vägen eller gatan.
F6 Vägnamn	

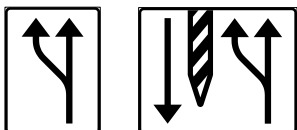
F7 Avståndstavla

F8 Vägnummer

Märke som anger huvudväg har röd botten och märke som anger annan allmän väg har blå botten.

Ett märke med streckad bård anger att vägen leder till den väg som vägvisas med det nummer som anges på märket.

F9 Ökning av antal körfält

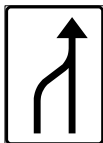
Märket anger att antalet körfält ökar.

Märket är anpassat efter förhållandena på platsen.

Symboler för fordonsslag, vägnummer eller fysisk avgränsning mellan motriktade körfält kan vara infogade i märket.

Märket används även som förberedande upplysning om att antalet körfält ökar. Avståndet anges då på en tilläggstavla.

Vid tillfällig trafikomläggning får märket utföras på orange botten. I övrigt får avvikelser från färg inte ske.

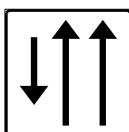
F10 Minskning av antal körfält

Märket anger att antalet körfält minskar.

Märket är anpassat efter förhållandena på platsen.

Märket används även som förberedande upplysning om att antalet körfält minskar. Avståndet anges då på en tilläggstavla.

Vid tillfällig trafikomläggning får märket utföras på orange botten. I övrigt får avvikelser från färg inte ske.

F11 Körfältsindelning på sträcka

Märket anger körriktning i körfält.

Märket är anpassat efter förhållandena på platsen.

Symboler för fordonsslag, vägnummer eller fysisk avgränsning mellan motriktade körfält kan vara infogade i märket.

Märket används även som förberedande upplysning om att körfält börjar. Avståndet anges då på en tilläggstavla.

Vid tillfällig trafikomläggning kan märket vara utfört med orange botten. I övrigt får avvikelser från färg inte ske.

F12 Körfältsindelning före korsning

Märket visar lämpligt körfält för fortsatt färd. Märket är anpassat till förhållandena på platsen.

Avvikelse från färg får inte ske.

F13 Orienteringstavla för omledningsväg

Märket anger omledningsväg när ordinarie väg tillfälligt är avstängd. Symbolen på märket ska vara vänd i samma riktning som omledningsvägen.

Avvikelse från färg får inte ske.

	Märket anger färdriktning vid tillfällig omledning av trafik. Avvikelse från färg får inte ske.
F14 Färdriktning vid omledning	
	Uppllysning om att parkeringsplatsen är fullbelagd eller om att det finns lediga platser kan lämnas i anslutning till märket. Parkeringshusets namn får vara infogat i märket.
F15 Parkeringshus	
	Fordonsslaget eller trafikantgruppen anges med symbol enligt 23 §. Märket ska sättas upp tillsammans med tilläggstavla T6, riktning, som anger riktning till vägen eller förbifarten. Märket får infogas i andra lokaliseringmärken för vägvisning och då behövs inte tavla T6 till märket. Avvikelse från färg får inte ske.
F16 Lämplig väg för visst fordonsslag eller trafikantgrupp	
	Märket anger rekommenderad färdväg för fordon med last som omfattas av krav på märkning med orangefärgad skylt enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av landskapslagen (1976:34) om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om transport av farliga ämnen. Avvikelse från färg får inte ske.
F17 Farligt gods	

Lokaliseringmärken för vägvisning av gång- och cykeltrafik

19 §

Lokaliseringmärken för vägvisning av gång- och cykeltrafik används på gång- och cykelbanor men kan även användas på andra vägar om det finns skäl att upplysa om färdväg för gående eller cyklande.

En särskild anordnad cykelled är utmärkt med vägmärke F20, *cykelled*.

Lokaliseringmärken för vägvisning av gång- och cykeltrafik är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
	Märket anger väg till en ort, plats, anläggning eller liknande. Avstånd i kilometer med en decimals noggrannhet kan anges.
F18 Vägvisare	
	Märket anger väg till orter, platser, anläggningar eller liknande.
F19 Tabellvägvisare	
	Märket anger en särskild anordnad cykelled. Ledens namn och en pil som anger riktningen får infogas i märket.
F20 Cykelled	
	Märket anger väg till en ort, plats, anläggning eller liknande längs en cykelled. Avstånd i kilometer med en decimals noggrannhet kan anges.
F21 Vägvisare på cykelled	

Lokaliseringsmärken för upplysning om allmänna inrättningar

20 §

Lokaliseringsmärken för upplysning om allmänna inrättningar m.m. kan vara infogade i ett lokaliseringsmärke för vägvisning.

Namn på en inrättning kan vara infogat i märket.

Lokaliseringsmärken för upplysning om allmänna inrättningar m.m. är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
 <p>G1 Post</p>	Märket anger postombud där brev och pakethantering samt frimärksförsäljning erbjuds.
 <p>G2 Hjälptelefon</p>	
 <p>G3 Akutsjukhus</p>	Märket anger ett sjukhus med akutmottagning öppen dygnet runt.
 <p>G4 Industriområde</p>	
 <p>G5 Flygplats</p>	
 <p>G6 Handelsområde</p>	
 <p>G7 Färja</p>	Märket anger ett färjeläge eller att angivet färdmål kan nås med färja.
 <p>G8 Personfärja</p>	Märket anger ett färjeläge för personfärja eller att angivet färdmål kan nås med färja för persontransport.
 <p>G9 Radiostation</p>	Märket anger radiostationer som tillhandahåller trafikinformation

Lokaliseringsmärken för upplysning om serviceanläggningar m.m.

21 §

Lokaliseringsmärken för upplysning om serviceanläggningar m.m. kan vara infogade i ett lokaliseringsskylt för vägvisning. Namn på en anläggning kan vara infogat i märket.

Lokaliseringsmärken för upplysning om serviceanläggningar m.m. är följande.

Märke	Närmare föreskrifter
 <p>H1 Informationsplats</p>	Märket anger turistbyrå, informationstavla eller annan plats där information kan fås.
 <p>H2 Fordonsverkstad</p>	Märket får endast sättas upp till anläggningar som utan tidsbokning utför reparationer som är nödvändiga för den fortsatta färden.
 <p>H3 Drivmedel</p>	Märket anger en anläggning som tillhandahåller både bensin och diesel.
 <p>H4 Gas för fordonsdrift</p>	Märket anger anläggningar som tillhandahåller olika typer av fordonsgas där typ av gas framgår av förkortningen i märket. På märket får de andra förkortningarna LPG för flytande gasol, LNG för flytande naturgas och H2 för vätgas anges.
 <p>H5 Laddstation</p>	Märket anger en anläggning för extern laddning med elektrisk energi för fordons framdrivning.
 <p>H6 Servering</p>	Märket anger anläggning som serverar drycker och enklare maträtter.
 <p>H7 Restaurang</p>	
 <p>H8 Hotell</p>	
 <p>H9 Vandrarhem</p>	

H10 Stugby

Märket får endast sättas upp för vägvisning till anläggning med minst fem stugor för övernattnig.

H11 Campingplats

Märket anger en anläggning som tillhandahåller platser för såväl tält som husvagnar och husbilar.

H12 Husvagnsplats

Märket anger en anläggning som enbart tillhandahåller platser för husvagnar och husbilar.

H13 Husbilsplats

Märket anger en anläggning som enbart tillhandahåller platser

H14 Rastplats

Märket anger en rastplats där det finns toalett som är tillgänglig även för rörelsehindrade.

H15 Toalett

Märket anger en toalett som är tillgänglig även för rörelsehindrade.

H16 Friluftsområde

Märket får endast sättas upp för vägvisning till ett namnsatt och geografiskt bestämt friluftsområde om det finns information om området vid dess parkeringsplats.

H17 Vandringsled

Märket får endast sättas upp för vägvisning till en vandringsled om det finns information om leden vid dess parkeringsplats.

H18 Badplats

Märket anger en badstrand eller annan badanläggning.

H19 Försäljningsställe för fiskekort

H20 Golfbana

H21 Skidlift

H22 Sevårdhet

Märket anger en sevårdhet av stort allmänt intresse. Sevårdhetens art anges i anslutning till märket.

H23 Rum och frukost

Märket anger en anläggning som erbjuder rum för övernattnig och frukost.

H24 Gårdsbutik

Märket anger en anläggning med försäljning av lokalt tillverkade eller närodlade produkter.

H25 Hantverk

Märket anger en anläggning med tillverkning och försäljning av hantverksprodukter.

Lokaliseringsmärken för turistiskt intressanta mål m.m.

22 §

Lokaliseringsmärken för turistiskt intressanta mål m.m. används för att ge upplysning om vägar eller platser av stort turistiskt intresse.

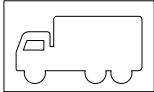
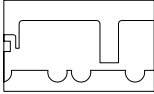
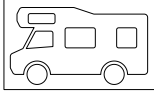
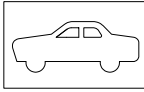
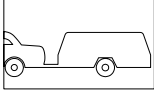
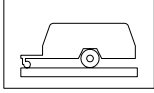
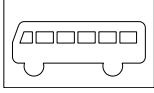

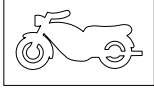
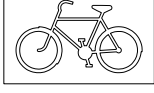
Lokaliseringsmärken för turistiskt intressanta mål m.m. är följande.

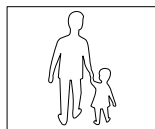
Märke	Närmare föreskrifter
 I1 Turistområde	Symbolen på märket anpassas efter attraktionen.
 I2 Postvägen	Märket anger vägsträckningen för den historiska postvägen mellan Stockholm och Åbo via Åland. Märket kan vara infogat i ett lokaliseringssmärke för vägvisning.

Symboler

23 §

Följande symboler används på lokaliseringmärken eller tilläggstavlor för att ange ett visst fordonsslag, en viss trafikantgrupp eller viss verksamhet.

Symbol	Betydelse
	
S1 Tung lastbil	
	
S2 Tung lastbil med tillkopplad släpvagn	
	
S3 Husbil	
	
S4 Personbil	
	
S5 Personbil med tillkopplad släpvagn	
	
S6 Släpvagn	
	
S7 Buss	
	
S8 Traktor	
	Symbolen anger tvåhjulig motorcykel och moped utan sidvagn.
S9 Motorcykel	
	
S10 Cykel och moped med låg effekt	

S11 Gående

S12 Rörelsehindrade

Tilläggstavlor

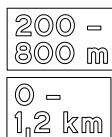

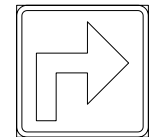
24 §

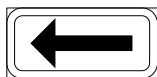
Tilläggstavlor ger kompletterande anvisningar till vägmärken.

En tilläggstavla har samma bottenfärg och samma färg på bård och tecken som det vägmärke det används under, om inte annat anges i 25 §. En tilläggstavla under ett märke som anger förbud mot att parkera eller förbud mot att stanna eller parkera har dock gul bottenfärg med svarta tecken.

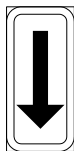
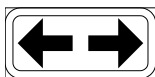
25 §

Tilläggstavlor är följande.

Tavla	Närmare föreskrifter
 <p>T1 Vägsträckas längd</p>	<p>Tavlan anger början och slutet på en vägsträcka.</p> <p>På tavlan ska längden anges i kilometer om den överstiger en kilometer.</p>
 <p>T2 Avstånd</p>	<p>Tavlan anger avståndet till det som vägmärket avser. Längden anges i kilometer om den överstiger en kilometer.</p>
 <p>T3 Avstånd till stopplikt</p>	<p>Tavlan används endast under märke B1, <i>väjningsplikt</i>.</p>
 <p>T4 Totalmassa</p>	<p>Tavlan anger att angivelsen på märket gäller fordon med en massa som överstiger det angivna värdet.</p>
 <p>T5 Fri bredd</p>	
 <p>T6 Riktning</p>	<p>Tavlan anger riktning till angivelsen på märket.</p>

T7 Utsträckning

Tavlan med dubbelriktade pilar, uppsatt vågrätt eller horisontellt, anger att angivelsen gäller på båda sidor av märket.

Tavlan med nedåtriktad pil anger att angivelsen slutar.

Tavlan med höger- eller vänsterriktad pil visar att angivelsen gäller åt det håll pilen visar.

Används tavlan under märke E14, *parkering*, har den svarta tecken på vit botten utan bård.

Tavlorna kan även användas fristående för att ange avgränsning av parkeringsplatser på ett område, om det vid infarten till området anges att parkering är tillåten.

T8 Rörelsehindrade

Tavlan anger att angivelsen på märket gäller den som får parkera enligt ett parkeringstillstånd som avses i 39 § vägtrafiklagen för Åland.

Tavlan används endast under märke E14, *parkering*.

Anges tid med tavla T13, *tidsangivelse*, gäller den kompletterande anvisningen enligt de närmare föreskrifterna till tavlan T13, *tidsangivelse*.

T9 Symboltavla

Tavlan anger att det märke som tavlan är uppsatt under endast gäller för det fordonsslag eller den trafikantgrupp som anges på tavlan.

Fordonsslaget eller trafikantgruppen anges med symbol enligt 23 §.

Anges tid enligt tavla T13, *tidsangivelse*, gäller den kompletterande anvisningen enligt de närmare föreskrifterna till tavlan T13, *tidsangivelse*.

T10 Nedsatt syn

Tavlan anger att personer med nedsatt syn är vanligt förekommande.

Tavlan får endast sättas upp tillsammans med varningsmärken eller vägmärke B3, *övergångsställe*.

T11 Nedsatt hörsel

Tavlan anger att personer med nedsatt hörsel är vanligt förekommande.

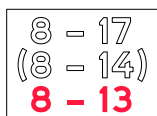
Tavlan får endast sättas upp tillsammans med varningsmärken eller vägmärke B3, *övergångsställe*.

T12 Vägars fortsättning i korsning

Tavlan anger en korsning där förare på en väg som anges med smalt streck har väjningsplikt mot fordon på en väg som anges med brett streck.

Symbolen är anpassad efter förhållandena på platsen.

T13 Tidsangivelse

Tavlan anger när angivelsen på vägmärket gäller.

Svarta eller vita siffror utan parentes avser vardagar utom vardag före sön- och helgdag.

Svarta eller vita siffror inom parentes avser vardag före sön- och helgdag.

Röda siffror avser sön- och helgdag.

	<p>Om angivelsen sträcker sig över midnatt gäller tidsperioden efter midnatt påföljande dag.</p> <p>Anges viss dag eller viss veckodag gäller regleringen denna dag oavsett om dagen är en vardag, söndag eller helgdag.</p>
 <p>T14 Parkeringsskiva</p>	<p>Tavlan anger att tiden när parkering påbörjas ska anges med en parkeringsskiva eller motsvarande.</p> <p>Anges tid enligt tavla T13, <i>tidsangivelse</i>, gäller den kompletterande anvisningen enligt de närmare föreskrifterna till tavlan T13, <i>tidsangivelse</i>.</p>
 <p>T15 Tillåten tid för parkering</p>	<p>Tavlan anger längsta tillåten tid för parkering.</p> <p>Anges tid enligt tavla T13, <i>tidsangivelse</i>, gäller den kompletterande anvisningen enligt de närmare föreskrifterna till tavlan T13, <i>tidsangivelse</i>.</p>
 <p>T16 Uppställning av fordon</p>	<p>Tavlan anger hur fordon ska ställas upp på en parkeringsplats.</p> <p>Tavlan är anpassad efter förhållandena på platsen.</p>
 <p>T17 Text</p>	<p>Tavlan ger kompletterande anvisning som inte kan ges med någon annan tilläggstavla eller kombinationer av dessa.</p> <p>Anges tid enligt tavla T13, <i>tidsangivelse</i>, gäller den kompletterande anvisningen enligt de närmare föreskrifterna till tavlan T13, <i>tidsangivelse</i>.</p>
 <p>T18 Laddplats</p>	<p>Tavlan anger en plats för extern laddning av elektricitet för fordons framdrivning. Tavlan används under märke E14, <i>parkering</i>, och anger att endast fordon med möjlighet till extern laddning av elektricitet för fordonets framdrivning får parkera.</p>

3 kap. Trafiksignaler

26 §

Trafiksignaler utgörs av

- 1) flerfärgssignaler
- 2) signaler vid färjelägen
- 3) signaler vid rörlig bro, utryckningsstation, flygfält, vägarbete eller liknande
- 4) signaler för påkallande av särskild försiktighet.

Flerfärgssignaler

27 §

Flerfärgssignaler utgörs av fordonssignaler, cykelsignaler och gångsignaler. Fordonssignaler gäller för förare av fordon, cykelsignaler för cyklande och för förare av moped med låg effekt och gångsignaler för gående. Finns både fordonssignaler och cykelsignaler gäller cykelsignaler framför fordonssignaler för cyklande och förare av moped med låg effekt. På en tilläggstavla kan det vara angivet att en fordonssignal eller en cykelsignal även gäller för gående.

28 §

Fordonssignaler och cykelsignaler har tre ljusöppningar: en för rött, en för gult och en för grönt ljus. En cykelsignal är utmärkt med en vit cykelsymbol på blå botten och placerad ovanför den röda ljusöppningen.

Signalbilderna visas i följande ordning: röd, röd+gul, grön, gul, röd. Om en signal är trafikstyrd kan den även visa signalbild grön omedelbart efter gul.

Signalbild blinkande gul visas endast i samband med driftsavbrott eller i övrigt när en anläggning tillfälligt är ur funktion under kortare tid.

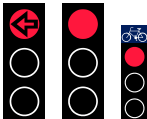
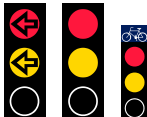
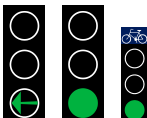
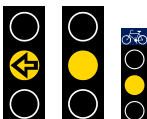

29 §

Fordonssignaler är uppsatta på höger sida av vägen, banan eller körfältet i färdriktningen. Om det finns särskilda skäl kan en signal i stället vara uppsatt på vänster sida.

Där korsande trafik regleras är en fordonssignal upprepad omedelbart före, i eller efter korsningen. Signalen är då uppsatt på höger eller vänster sida om vägen i färdriktningen eller över körbanan.

30 §

Fordonssignaler och cykelsignaler visar följande signalbilder.

Signalbild	Närmare föreskrifter
 <p>Röd</p>	<p>Stopp. Fordon får inte passera stopplinjen eller, om sådan saknas, signalen.</p> <p>Signal med konturpil gäller endast den eller de färdriktningar som anges med pilen.</p>
 <p>Röd+gul</p>	<p>Växling till grön signalbild är omedelbart förestående. I övrigt har signalbilden samma innebörd som röd.</p>
 <p>Grön</p>	<p>Fordon får fortsätta framåt.</p> <p>Grön pil innebär att signalen gäller den färdriktning som anges med pilen. Fordon får föras i pilens riktning även om en annan signalbild visas samtidigt.</p>
 <p>Gul</p>	<p>Stanna. Fordon får inte passera stopplinjen eller, om sådan saknas, signalen i annat fall än då det hunnit så långt fram när signalbilden växlar från grön till gul att det inte kan stannas utan fara.</p> <p>Signal med konturpil gäller endast den eller de färdriktningar som anges med pilen.</p>
 <p>Blinkande gul</p>	<p>Särskild försiktighet ska iakttas vid passage.</p>

Gångsignaler

31 §

En gångsignal har två ljusöppningar: en för rött ljus som visar bilden av en stående person och en för grönt ljus som visar bilden av en gående person.

En gångsignal kan vara kombinerad med en akustisk signal med tickande ljud.

32 §

Gångsinaler visar följande signalbilder.

Signalbild	Närmare föreskrifter
 <p>Röd Akustisk signal med långsam pulsfrekvens</p>	<p>Förbjudet att beträda en körbana eller cykelbana.</p> <p>Gående som befinner sig på körbanan eller cykelbanan när signalen slår om till röd signalbild ska fortsätta till andra sidan. Finns en refug eller liknande anordning ska den gående dock stanna där.</p>
 <p>Grön Akustisk signal med snabb pulsfrekvens</p>	<p>Körbana eller cykelbana får beträdas.</p> <p>När växling till röd signalbild är nära förestående kan signalen börja blinka grönt och avbrott göras i den akustiska signalen.</p>

Signaler vid färjelägen

33 §

Signalerna har två ljusöppningar: en för rött ljus och en för grönt ljus.
Signalerna är uppsatta ovanför körbanorna och reglerar ombordkörning på färjan.

Signalbild	Närmare föreskrifter
 <p>Röd</p>	<p>Stopp. Fordon får inte passera stopplinjen eller, om sådan saknas, signalen.</p>
 <p>Grön</p>	<p>Fordon får köra ombord på färjan.</p>

Signaler vid öppningsbar bro, utryckningsstation eller liknande

34 §

Signaler vid öppningsbar bro, utryckningsstation, vägarbete eller liknande består av två ljusöppningar på samma höjd, som avger växelvis blinkande rött ljus. Signalen får förses med svart bakgrundsskärm med vit bård.

Signalerna är uppsatta där vägen tillfälligt stängs av eller där det av andra skäl finns anledning att tillfälligt stoppa trafik.

35 §

Signalerna är följande.

Signalbild	Närmare föreskrifter
 <p>Rött blinkande ljus</p>	<p>Stopp. Trafikanter får inte passera stopplinjen eller, om sådan saknas, signalen.</p>

Signaler för påkallande av särskild försiktighet

36 §

Signaler för påkallande av särskild försiktighet är följande.

Signalbild	Närmare föreskrifter
 <p>Rött fast ljus</p>	Signalen anger att en väg är helt avstängd.
 <p>Gult blinkande ljus</p>	<p>Signalen används där en väg är delvis avstängd eller för att det ska vara lättare att upptäcka ett vägmärke eller en annan anordning.</p> <p>Antalet ljusöppningar och deras placering är anpassade till den anordning signalen är placerad vid.</p>

4 kap. Vägmarkeringar

37 §

Vägmarkeringar används för att reglera trafiken eller för att varna eller vägleda trafikanter, antingen separat eller tillsammans med vägmärken eller andra anordningar.

Vägmarkeringar delas in i längsgående markeringar, tvärgående markeringar, och övriga markeringar.

38 §

Vägmarkeringar är vita om inte annat anges. Vägmarkeringar kan vara förstärkta eller utförda med vägbanereflektorer eller motsvarande.

Vägmarkeringar kan vara utförda i gul färg om det vid ett tillfälligt behov, på grund av vägarbete eller motsvarande, finns anledning att utföra markeringar som gäller i stället för ordinarie markeringar.

Längsgående markeringar

39 §

Brutna linjer är följande.

Markering	Närmare föreskrifter
 <p>M1 Mittlinje eller körfältslinje</p>	<p>Mittlinje anger gränsen mellan körfält avsedda för färd i motsatta färdriktningar.</p> <p>Körfältslinje anger gränsen mellan körfält för färd i samma riktning.</p> <p>Markeringen har längdförhållandet 1:3 eller 1:1 mellan dellinje och mellanrum.</p> <p>Mittlinje kan även ange en cykelbanas mitt och har då längdförhållandet 1:1 mellan dellinje och mellanrum.</p>
 <p>M2 Kantlinje</p>	<p>Markeringen anger en körbanas yttre gräns.</p> <p>Markeringen har längdförhållandet 1:2 mellan dellinje och mellanrum.</p> <p>Markeringen kan även utföras som en ljudalstrande linje för att uppmärksamma föraren på att denne passerar linjen.</p>

	Varningslinje används för att informera om att linjen är olämplig att överskrida på grund av trafikförhållandena.
M3 Varningslinje	<p>Markeringen anger gränsen mellan körfält avsedda för färd i motsatta färdriktningar. Markeringen kan även användas för att upplysa om en kommande heldragen linje.</p> <p>Markeringen har längdförhållandet 3:1 mellan dellinje och mellanrum.</p>
	Markeringen anger lämplig färdväg för trafik i komplicerade korsningar.
M4 Ledlinje	<p>Markeringen används även i andra fall där det finns behov av ledning.</p> <p>Markeringen har längdförhållandet 1:1 mellan dellinje och mellanrum.</p>
	Markeringen anger gränsen mellan ett cykelfält och ett annat körfält.
M5 Cykelfältslinje	Markeringen har längdförhållandet 1:1 mellan dellinje och mellanrum.

40 §

Heldragna linjer används i stället för motsvarande brutna linjer när det av trafiksäkerhetsskäl inte är tillåtet att färdas över till körfält för motgående trafik, byta körfält eller färdas ut på vägren eller motsvarande om inte annat anges i 41 §.

Heldragna linjer får även användas för att ange gräns mellan banor.

41 §

Heldragna linjer är följande.

Markering	Närmare föreskrifter
	Markeringen används där det inte är tillåtet för fordon att byta körfält. Heldragen linje kan vara heldragen mittlinje, heldragen körfältslinje eller heldragen kantlinje.
M6 Heldragen linje	<p>Cyklar, mopeder och andra fordon som inte får föras med högre hastighet än 45 kilometer i timmen får, om det kan ske utan olägenhet, framföras till höger om, eller på, en heldragen kantlinje.</p> <p>Heldragen körfältslinje och heldragen kantlinje är enkel. Heldragen mittlinje kan vara såväl enkel som dubbel.</p>
	Markeringen anger ett område där fordon inte får föras.
M7 Spärrområde	Markeringen består av vinklade eller snedställda streck beroende på förhållandena på platsen. Del av eller hela området kan utföras i vitt.

42 §

Heldragna och brutna linjer i kombination anger i stället för enbart mittlinje eller körfältslinje gränsen mellan körfält. Sådana linjer är följande.

Markering	Närmare föreskrifter
	Markeringen används där det inte är tillåtet för fordon som befinner sig på samma sida som den heldragna linjen att byta körfält.
	M8 Mittlinje eller körfältslinje och heldragen linje
	Markeringen används där det inte är tillåtet för fordon som befinner sig på samma sida som den heldragna linjen att byta körfält.
	Markeringen används där det är olämpligt att överskrida varningslinjen på grund av trafikförhållandena.
M9 Varningslinje och heldragen linje	M10 Mittlinje och varningslinje

Tvärgående markeringar

43 §

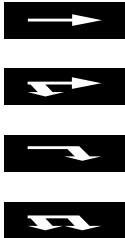

Tvärgående markeringar är följande.

Markering	Närmare föreskrifter
	Markeringen anger var ett fordon ska stannas enligt ett vägmärke eller en trafiksignal.
M11 Stopplinje	
	Markeringen anger den linje som fordon inte bör passera när föraren iakttar väjningsplikt.
M12 Väjningslinje	
	Markeringen anger ett övergångsställe och är utförd där märke B3, <i>övergångsställe</i> , är uppsatt.
M13 Övergångsställe	
	
M14 Cykelöverfart	
	Markeringen anger ett farthinder i form av ett gupp eller liknande.
M15 Farthinder	

Övriga markeringar

44 §

Övriga markeringar är följande.

Markering	Närmare föreskrifter
 <p>M16 Förberedande upplysning om väjningsplikt eller stopplikt</p>	<p>Markeringen anger att väjningsplikt eller stopplikt gäller längre fram i färdriktningen.</p>
 <p>M17 Körfältspilar</p>	<p>Markeringen upplyser, för närmaste korsning, lämpligt körfält för fortsatt färd.</p> <p>Är körfältet avgränsat med heldragen körfältslinje ska förare följa den eller de riktningar som pilen visar. Detta gäller dock inte förare som i anslutning till korsningen färdas in i eller från ett reserverat körfält.</p> <p>Körfältspil med två pilangivelser i samma riktning upplyser om lämpligt körfält för fortsatt färd i närmaste och därpå följande korsning.</p> <p>Markeringarna upplyser också om att fordon inte får föras i motsatt riktning.</p>
 <p>M18 Körfältsbyte</p>	<p>Markeringen anger att körfältsbyte snarast måste ske.</p>
 <p>M19 Förbud mot att stanna och parkera</p>	<p>Markeringen upplyser om förbud mot att stanna och parkera fordon och är placerad i körbanans kant.</p> <p>Avvikelse från färg får inte ske.</p>
 <p>M20 Förbud mot att parkera</p>	<p>Markeringen upplyser om förbud mot att parkera fordon och är placerad i körbanans kant.</p> <p>Markeringen upplyser även om utsträckning av busshållsplats.</p> <p>Markeringen har längdförhållandet 1:1 mellan dellinje och mellanrum.</p> <p>Avvikelse från färg får inte ske.</p>
 <p>M21 Förbud mot att stanna och parkera eller att parkera</p>	<p>Markeringen används som förstärkning av markeringarna M19, <i>förbud mot att stanna och parkera</i>, och M20, <i>förbud mot att parkera</i>.</p> <p>Avvikelse från färg får inte ske.</p>
 <p>M22 Uppställningsplats</p>	<p>Markeringen anger gränsen för uppställningsplats för fordon.</p> <p>Markeringen kan vara utförd med bruten linje.</p>
 <p>M23 Gång- och cykelpil</p>	<p>Markeringen visar lämplig färdväg för gående eller cyklande och förare av moped med låg effekt.</p>

	Markeringen visar bana eller lämplig färdväg för cyklande och förare av moped med låg effekt.
M24 Cykel	
	Markeringen visar bana eller lämplig färdväg för gående.
M25 Gående	
	Markeringen visar att körfältet är avsett för fordon i linjetrafik med flera
M26 Buss	
	Markeringen upplyser om högsta tillåtna hastighet.
M27 Hastighet	
	Markeringen upplyser om en uppställningsplats som är avsedd för ett visst ändamål. Texten anpassas efter ändamålet.
M28 Ändamålsplats	
	Markeringen upplyser om stopplikt. Markeringen används tillsammans med märke B2, <i>stopplikt</i> , för att förstärka anvisningen.
M29 Stopp	
	Markeringen upplyser om uppställningsplats endast för rörelsehindrade.
M30 Rörelsehindrad	
	Markeringen ger upplysning, varning eller vägledning av vikt för trafikanten.
M31 Information	

---

5 kap.

Andra anordningar för anvisningar för trafiken och tecken av vakt

Andra anordningar för anvisningar för trafiken

45 §

Andra anordningar för anvisningar för trafiken är följande

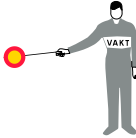

Anordning	Närmare föreskrifter
 <p>X1 Markeringsskilt</p>	<p>Anordningen anger att fordonsförare måste svänga kraftigt i den gula pilens eller de gula pilarnas riktning på grund av till exempel en kurva.</p> <p>Antalet pilar är anpassat till förhållandena på platsen.</p> <p>Om anordningen används vid ett vägarbete eller tillfälligt av någon annan anledning har den röd botten.</p>
 <p>X2 Markeringsskärm för hinder</p>	<p>Anordningen anger att framkomligheten på vägen är inskränkt på grund av ett hinder.</p> <p>Anordningen kan även ange att en väg är helt eller delvis avstängd för trafik.</p> <p>Antalet gula fält är anpassat till hindret eller till förhållandena på platsen.</p> <p>Om anordningen används vid ett vägarbete eller tillfälligt av någon annan anledning har den röd botten.</p>
 <p>X3 Markeringsskärm för sidohinder, farthinder m.m.</p>	<p>Anordningen anger vägens eller körbanans kant eller skiljer trafikriktningar åt vid komplicerade passager.</p> <p>Anordningen anger även att fordon ska föras på den sida som de gula fälten lutar ned mot.</p> <p>Om anordningen används vid ett vägarbete eller tillfälligt av någon annan anledning har den röd botten. De gula fälten kan då vara vågräta. Fordonen får då föras på båda sidor om anordningen.</p>
 <p>X4 Avfartsskärm</p>	<p>Anordningen anger skiljepunkten mellan en huvudkörbana och en avfart där det finns ett retardationsfält.</p>
 <p>X5 Gul ljuspil eller ljuspilar</p>	<p>Anordningen anger att trafikanter ska passera på den sida pilen eller pilarna visar. Pilen eller pilarna kan vara blinkande.</p>
 <p>X6 Särskild varningsanordning</p>	<p>Anordningen anger att framkomligheten på en väg är inskränkt på grund av ett tillfälligt hinder eller liknande. Texten på anordningen anpassas till orsaken.</p>

 X7 Bom	Anordningen anger att en väg är helt eller delvis avstängd för trafik. En vägbom kan vara försedd med ytterligare anordningar för att öka synbarheten.
 X8 Cirkulationstrafik	Anordningen anger mittpunkten i en rondell runt vilken fordon ska föras.
 X9 Stolpmarkeringsanordning	Anordningen används för att det ska vara lättare att upptäcka ett vägmärke eller en annan anordning enligt denna förordning. Anordningen är placerad på en stolpe eller motsvarande som bär upp ett vägmärke eller en annan anordning. Anordningen är anpassad till förhållandena på platsen. En stolpmarkeringsanordning har samma färgsättning som det vägmärke eller den andra anordning som den sitter under.
 X10 Tillfällig ändring	Anordningen anger att en anvisning genom ett vägmärke om väg till ort, plats, inrättning, anläggning eller liknande tillfälligt inte gäller. Anordningen är anpassad till vägmärket.

Tecken av vakt

46 §

Tecken av vakt är följande.

Tecken	Innebörd
 V1 Stopp	Tecknet anger stopp för den trafikant vakten är vänd mot. Under mörker ges tecknet med lykta med rött ljus.
 V2 Kör fram	Tecknet anger att trafikanten får fortsätta framåt. Tecknet ges med en vinkande rörelse i färdriktningen.
 V3 Kännetecken	Kännetecken ska bäras både framtill och baktill.

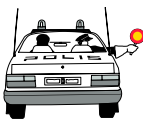

6 kap. Tecken av polisman m. fl.

47 §

För att ge anvisningar för trafiken ska en polisman använda tecken.
Tecknen får användas även av en vägtransportledare eller av någon annan person som av en myndighet förordnats att reglera trafiken.

48 §

Tecken av polisman m.fl. är följande.

Tecken	Innebörd
 <p>P1 Stopp</p>	<p>Tecknet anger stopp för den trafikant som handflatan är vänd mot. Under mörker ges tecknet med lykta med rött ljus.</p>
 <p>P2 Kör fram</p>	<p>Tecknet anger att trafikanter i den färdriktning som tecknet ges får fortsätta framåt. Tecknet ges med en vinkande rörelse i färdriktningen.</p>
 <p>P3 Följ efter och stanna bakom polisfordonet när detta stannar</p>	<p>Tecknet anger att föraren av det fordon som befinner sig bakom polisfordonet ska följa efter det och stanna när polisfordonet stannar. Tecknet kan ges med utsträckt arm, med handflatan vänd mot det bakomvarande fordonet eller med användande av lykta eller stoppspade.</p>
 <p>P4 Kör in till vägkanten och stanna framför polisfordonet</p>	<p>Tecknet anger att föraren av det fordon som befinner sig framför polisfordonet ska köra in till vägkanten och stanna. Tecknet ges med växelvis blinkande blått och rött ljus.</p>

7 kap. Användning av och storlekar på vägmärken m.m.

49 §

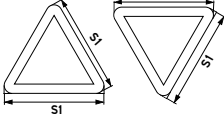
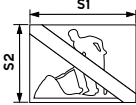

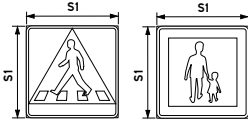
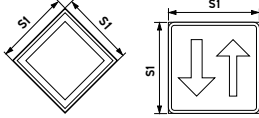
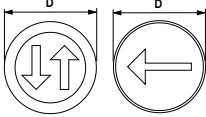
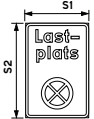
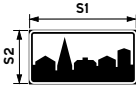
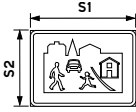
Vägmärken och andra anordningar anges i storlekarna liten, normal och stor.
Märkena ska ha minst storlek normal på allmän väg. I trång väg- eller gatumiljö med korta siktsträckor och på cykelbana och gångbana kan storlek liten användas.
Vägmärken får ha mindre storlek än vad som anges i detta kapitel om förhållandena på platsen kräver det och om det kan ske utan fara för trafiksäkerheten.
Vägmärken som är infogade i andra vägmärken får ha andra mått än de som anges i detta kapitel.
Vägmärken och andra anordningar som ska vara uppsatta på fordon i rörelse enligt 7 § ska ha minst storleken normal.

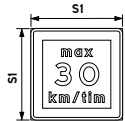
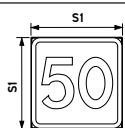
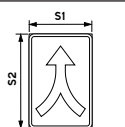
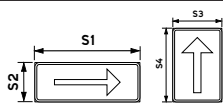
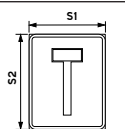
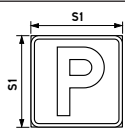
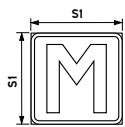
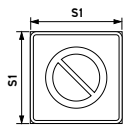
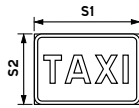
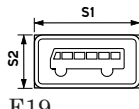
50 §

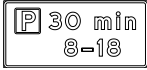
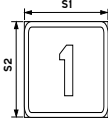
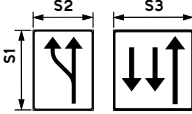
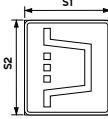
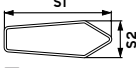
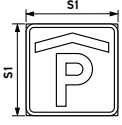
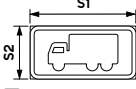
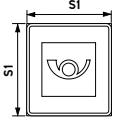
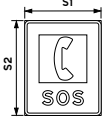
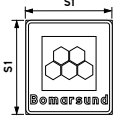
Vägmärken och tilläggstavlor ska vara retroreflekterande. Detta gäller dock inte om de är lysande eller belysta inifrån eller om det finns andra särskilda skäl.
Text på vägmärken och tilläggstavlor ska utföras i typsnittet tratex.

51 §

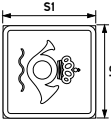
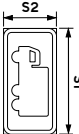
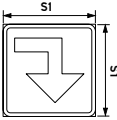
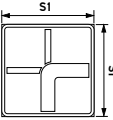
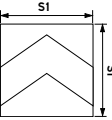

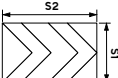
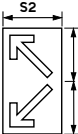
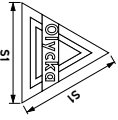
Vägmärken ska ha följande storlekar.

Märke	Storlek och mått i meter			
		Litet	Normalt	Stort
 A1–A20, A22–A33, B1	S1	0,60	0,90	1,20
 A21	S1	0,60		
	S2	0,40		
 B2	S1	0,60	0,90	
	1,20			
 B3, E3, E4	S1	0,40	0,60	≥ 0,80
 B4, B5, B7	S1	0,30	0,40	0,60
 B6, C1-C35, D1-D9	D	0,45	0,60	0,90
 C36-C39	S1	0,30	0,40	0,60
	S2	0,45	0,60	0,90
 E1, E2	S1	0,90	1,20	≥ 1,50
	S2	0,45	0,60	≥ 0,75
 E5, E6	S1	0,50	0,75	1,00
	S2	0,40	0,60	0,80

 <p>E7, E8</p>	S1	0,40	0,60	0,80
 <p>E9, E10</p>	S1	0,45	0,60	0,90
 <p>E11</p>	S1	0,60	0,80	1,00
	S2	0,90	1,20	1,50
 <p>E12</p>	S1	0,50	0,75	-
	S2	0,20	0,30	-
	S3	0,30	0,40	-
	S4	0,45	0,60	-
 <p>E13</p>	S1	-	0,40	0,60
	S2	-	0,50	0,75
 <p>E14</p>	S1	0,30	0,40	≥ 0,60
 <p>E15</p>	S1	-	0,40	-
 <p>E16, E17</p>	S1	0,60	0,90	1,20
 <p>E18</p>	S1	-	0,45	-
	S2	-	0,30	-
 <p>E19</p>	S1	-	0,40	0,60
	S2	-	0,20	0,30

 E20	Storleken på märket ska anpassas till storleken på det märke som det sätts upp under.			
 F8	S1	Märkets bredd är beroende av antalet tecken.		
 F9-F12	S1	0,80	1,20	$\geq 1,60$
 F13	S1	-	0,80	1,20
 F14	S1	0,60	0,90	
 F15, F17	S1	0,40	0,60	0,80
 F16	S1	0,45	0,60	0,90
 G1, G3-G8, H1-H25	S1	0,30	0,40	0,60
 G2, G9	S1	0,60	0,80	1,00
 I1	S1	0,80	1,60	2,40

*Märkets bredd får ökas om det behövs med hänsyn till antalet körfält.

 <p>I2</p>	S1	0,30	0,40	0,60
 <p>S1</p>	S1	0,30	0,40	0,60
	S2	0,15	0,20	0,30
<p>T7, T9 med symbolerna S1-S10</p>	S1	0,30	0,40	0,60
 <p>T6, T8, T9 med symbolerna S11 och S12, T11</p>	S1	0,40	0,60	0,80
	S2	0,20	0,30	0,40
	T10	S1	0,40	0,60
 <p>T12</p>	S1	-	0,60	-
 <p>X1</p>	S1	-	0,60	-
 <p>X2</p>	S1	minst 0,10		
 <p>X3</p>	S1	minst 0,10 och S2 minst 0,40		
	S2	1,00	2,00	3,00
 <p>X4</p>	S1	0,60	1,20	1,80
 <p>X5</p>	S1	1,00	2,00	3,00
	S2	1,00	2,00	3,00
 <p>X6</p>	S1	-	0,90	-

S1 ska vara minst 1,00 meter och S2 ska vara minst 1,10 meter.

52 §

Med undantag för märket F8, vägnummer och lokaliseringsmärken för gång- och cykeltrafik ska texten på lokaliseringsmärken för vägvisning vara 0,15 meter hög på storleken liten, 0,20 meter hög på storleken normal och 0,30 meter hög på storleken stor.

Texten på lokaliseringsmärken för vägvisning av gång- eller cykeltrafik ska var 0,06 meter hög på storleken liten, 0,08 meter hög på storleken normal och 0,1 meter hög på storleken stor.

Textstorleken på tilläggstavlor ska vara minst 0,06 meter och får inte vara större än 0,3 meter. En tilläggstavla bör ha samma bredd som det vägmärke den används under.

53 §

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2024.

Genom denna förordning upphävs landskapsförordningen (2005:35) om vägmärken.

Vägmärken och andra anordningar vars utseende överensstämmer med landskapsförordning 2005:35 men som till storlek eller utformning strider mot denna förordning får användas tills vidare, dock längst till utgången av år 2035.

Mariehamn den 13 juni 2024

KATRIN SJÖGREN
lantråd

Camilla Gunell
föredragande minister

Anbudsgivare: OBS denna bilaga ska ej fyllas i och bifogas anbudet, utvärderingen görs av den upphandlande enheten

Utvärderingsprotokoll vägmärken och montagematerial

1. Kontroll av ska-krav på varan	Kravet uppfyllt	
	JA	NEJ
Produkterna uppfyller alla krav som finns angivna i bilaga 2 Kravspecifikation. Om något av kraven inte uppfylls är anbudet diskvalificerat.		
Om produkterna uppfyller alla ska-krav går de vidare till utvärderingsdelen		
2. Utvärdering		
Varje punkt kommer att bedömas med 0-1 poäng där 0 poäng är godkänt och 1 poäng är mycket bra. Den sammanlagda poängen kommer att generera ett mervärdesavdrag. Maxpoängen är 2 poäng. 1 poäng motsvarar ett avdrag på 20 000 . Om någon produkt är undermålig och inte uppfyller utvärderingskriterierna kommer produkten att diskvalificeras. Om en produkt bedöms som diskvalificerad (X) kommer hela anbudet att diskvalificeras.		

Mycket bra: Produkten uppfyller helt utvärderingskriterierna, passar med befintliga skyltar och har en smidig och säker fastsättning	1
Godkänd: Produkten är godkänd för ändamålet men ger inget mervärde	0
Diskvalificerad: Produkten är undermålig, går inte att använda ihop med befintliga skyltar	X

Bedömning kvalitet på vägmärken		Kommentar/motivering till poängen
Standard trafikmärke		
Smidig och säker fastsättning. Med smidig avses att en person kan sköta fastsättning/skruvning med en hand medan den andra handen håller i skylten		
Lokaliseringsmärke		
Smidig och säker fastsättning. Med smidig avses att en person kan sköta fastsättning/skruvning med en hand medan den andra handen håller i skylten		
Totalt (poängen förs in i e-Avrop)	0	

Skriftlig motivering till bedömningen (obligatoriskt)

Utvärderat av + datum